VALAŠTIANSKY hlásnik

ročník XII. ● číslo 5 ● oktober 2014 ● dvojmesačník

Z OBSAHU VYBERÁME:

- Komunálne voľby
- ZUŠ má novú riaditeľku
- 135-ročný DHZ

ZÁKLADNÁ ŠKOLA JAROSLAVA SIMANA

Dnes nám naša školská pošta priniesla novú správu. Prišla síce v netradičnom čase – obvykle chodí až okolo Vianoc- ale správa je mimoriadne dôležitá a neznesie ďalší odklad.

Naše úsilie o zapožičanie čestného názvu Základná škola JaroslavaSimana bolo úspešne zavŕšené. Stane sa tak v jubilejnom 45. školskom roku našej školy a práve v októbri, v mesiaci narodenia profesora Simana. Máme tak jedinečnú príležitosť pripomenúť si dve dôležité udalosti naraz.

Profesor Siman bol rodákom našej obce a jej čestným občanom. Počas svojej kariéry sa okrem pedagogickej praxe venoval experimentálnej chirurgii, rozvoju katetrizačnej diagnostiky srdcových chýb, ich operovaniu, pokračoval v experimentálnej chirurgii aj hrudnej chirurgii. V Ústave kardiovaskulárnych chorôb sa špecializoval na chirurgickú liečbu vrodených chýb srdca. Vytvoril samostatné pracovisko pre vrodené chyby srdca v Detskej fakultnej nemocnici na Kramároch, kde sa stal prednostom oddelenia detskej chirurgie. Tej sa naplno venoval do konca svojej kariéry. Bol špičkovým chirur-

(Pokrač. na str. 2)

Jeseň má mnoho farieb

Iste ste si všimli, že v poslednom čase, vlastne v predvolebnom čase, sa po našej obci šíria neuveriteľné správy o ľuďoch, ktorí sú svojím spôsobom viditeľnejší ako ostatní. Nuž je to predvolebný boj, o tom niet pochýb. Zo svojich skúseností, ktoré som získal počas 4 rokov ako starosta obce, som sa veľa naučil, ale aj poučil. Práve teraz je čas, alebo doba, kedy nikoho nezaujíma, čo sme pre občanov urobili, ale čo sme neurobili im po vôli. Koľko ľudí, toľko chutí. Verte, že sa nedá uspokojiť naraz takmer 4000 obyvateľov, pomerne veľkej obce. O starostovi sa šíri niekoľko verzií správ, ako rozhadzuje peniaze, spreneveruje ich a nenakladá s majetkom obce ako má. Odkiaľ to ľudia berú? Konzultoval to niekto so starostom? V roku 2012 podal na starostu trestné oznámenie pán Marek P., a vlečie sa to už 2 roky a vyvrcholenie je načasované tesne pred voľbami. Nie je to čudné? Akým právom chce jednotlivec brániť kandidátovi vo voľbách do samosprávy? Nie je na trestné oznámenie šírenie nepravdivých správ o starostovi obce? Iste je Vám známy princíp prezumpcie neviny, ktorý znamená, že každý občan, ktorý je obvinený zo spáchania priestupku alebo trestného činu je považovaný za nevinného dovtedy, kým súd nevynesie právoplatné rozhodnutie o jeho vine. Mne nestojí za to podať trestné oznámenie za šírenie nepravdivých správ. Človek, ktorý podá trestné oznámenie na druhého človeka, ktorého ani nepozná nemôže byť stotožnený ani sám so sebou. Zároveň vyzývam všetkých, ktorí šíria o mne zlé reči, zamyslite sa v prvom rade nad sebou a do budúcna sa zdržte ohovárania mojej osoby v tom duchu, že by som mal pokračovať v akejsi bližšie nešpecifikovanej nelegálnej činnosti. No aj napriek tomu budem si stáť za svojím a kandidujem na starostu obce.

Vráťme sa ale na chvíľu do reality. Za 4 roky môjho starostovania sa obec určite zmenila. Aj napriek tomu, že stavba hokejového ihriska a nie len tá, bola v konečnou dôsledku napadnutá ako zneužitie právomoci verejného činiteľa, občania hlavne športovci ju využívajú na 100%. Snažíme sa vychádzať v ústrety občanom a nezdá sa mi, že niečo bolo urobené proti vôli občanov. Mienku o vedení obce si môže každý urobiť podľa svojich predstáv. Nepravdivé správy nech si nechá každý pre seba. Veď je stará pravda, že najviac pripomienok má len ten, ktorý nepriloží ruku k dielu. Okrem ihriska sme vybudovali kvalitný kultúrny stánok, ktorý využíva široký okruh ľudí. Výstavy, divadlá, muzikály ale aj športovci. Veľkým prínosom je obnovenie fašiangovej zábavy. V našej obci je na vysokej úrovni školstvo. Z prostriedkov EU sme vyčerpali peniaze na rekonštrukciu školy a oplotili sme ju novým plotom, na ktorý sme tiež dostali dotáciu. Rovnako máme modernú MŠ vrátane elokovaného pracoviska. Na vyššiu úroveň sa dostala aj ZUŠ, ktorej priestory boli zrenovované. Pomocou ľudí, ktorí pracujú ako aktivační pracovníci, sme urobili množstvo práce vlastnými rukami. V tomto roku sme vymenili svietidlá, na ktoré sú rôzne ohlasy, ale v konečnom dôsledku priniesli pozitívny výsledok, v kvalite osvetlenia. Ešte stále je čo zlepšovať a budovať. Do našej obce stále prichádzajú mladí ľudia, ktorí chcú stavať domy. V obci treba po niekoľkých rokoch aktualizovať územný plán, čo je v dnešnej dobe veľmi ekonomicky náročné. V rozvoji športu taktiež nezaostávame. Podporujeme hlavne OFK Slovan Valaská, Biatlon, ale aj ostatné športy a prispievame na kvalitné turnaje, ktorých sa zúčastňujú rôzne kluby nie len z Valaskej. Obrovským kultúrnym podujatím ako je Festival dychových hudieb sa obec zviditeľňuje na celoslovenskej úrovni za podpory viacerých sponzorov, ktorých sme oslovili. Verím, že podobným rozvojom obce bude život v našej Valaskej plnohodnotnejší.

Ing. Juraj Uhrin
Starosta obce Valaská

ZÁKLADNÁ ŠKOLA JAROSLAVA SIMANA

(Dokonč. zo str. 1)

gom, mimoriadne vzdelaným a pritom stále sa učiacim lekárom. Zachránil mnoho ľudských životov a pomohol mnohým rodákom.

Podnet na to, aby naša škola spojila svoje meno s menom profesora Simana prišiel z prostredia mimo školy. Čoskoro budú tomu už dva roky. My sme túto myšlienku prijali a celý minulý školský rok sme sa zoznamovali s osobou profesora Simana, s jeho životom, prácou, s jeho rodinou. Besedovali sme s jeho sestrou a synmi, spoznávali

spomienky ľudí, ktorým osobne pomohol. Zo všetkých článkov v novinách, publikovaných rozhovorov a spomienok na nás hlboko zapôsobila jeho ľudskosť, pokora, s akou pristupoval k práci, zodpovednosť, ochota a snaha pomôcť, poradiť. Bol veľmi húževnatý, cieľavedomý a empatický. Vlastnosti hodné nasledovania.

Oddnes bude teda naša škola niesť čestný názov. Je to pre nás česť a zároveň záväzok konať aj v budúcnosti tak, aby sme si čestný názov zaslúžili. Zaväzuje nás to k pestovaniu tradícií spojených s menom profesora Simana. Mnohé naše aktivity, ktoré každoročne robíme, môžu v budúcnosti niesť jeho meno.

Naša škola oslávi touto poctou aj 45. výročie svojho otvorenia. Ak použijem parafrázu – je to dáma v najlepších rokoch, dobre materiálne zabezpečená a pritom stále mladá svojou filozofiou, aktivitami, plná elánu a pracovného nasadenia.

V tomto ohľade máme s profesorom Simanom aj čosi spoločné – aj my sme experimentálne overovali vyučovanie množinovej matematiky, nebránili sme sa novým formám a metódam práce, skúšali sme nové veci. Vždy sme patrili medzi progresívne a moderné školy. Pracovali v nej v

minulosti aj v súčasnosti šikovní a zanietení učitelia. Keď iné školy začali hovoriť o možnostiach využitia PC v procese, naši žiaci už chodili s pani učiteľkou do bývalého Domu pionierov v Brezne a učili sa pracovať s nimi. Neskôr,

keď iné školy začali inštalovať prvú interaktívnu tabuľu, naši žiaci ju už mali v každej triede spolu s internetom. Kvalita školy sa však už dávno nemeria len kvalitou vybavenia. Náš školský vzdelávací program je postavený tak, aby nám pomohol vychovávať žiakov k zodpovednosti, schopnosti komunikovať, prezentovať výsledky svojej práce na verejnosti, spolupracovať. Učíme ich samostatnosti, vedieme k tvorivosti a potrebe vzdelávať sa po celý život, získavať skúsenosti. Mnohí z nich nás úspešne reprezentujú v rôznych súťažiach a olympiádach, kde získavajú prvé miesta a postupujú až do celoslovenských kôl. Vedia si písať školský časopis, organizovať podujatia v žiackom parlamente, spolupracovať, zapájať sa do dobrovoľníckych aktivít. Absolventi sú úspešne prijímaní na stredné školy a mnohí nám ďakujú za dobré základy – a je jedno, či je to študent bilingválneho gymnázia alebo odborného učilišťa. Žiak našej školy nesie so sebou vizitku „edu in Valaska“ . To je aj naším cieľom – vychovávať a vzdelávať žiakov hrdých na to, že sa tak stalo v našej škole a v našej obci.

Dnes sa spojili dve veci – dobrá škola ponesie meno dobrého človeka. Nech sú všetky dobré vlastnosti a dobré skutky profesora Simana pre vás, dievčatá a chlapci, vzorom. Jeho meno vám bude pripomínať nutnosť zachovať si ľudskosť a dobrotu v každej situácii a zároveň vás motivovať k tomu, že všetky prekážky sa dajú prekonať, ak veľmi chcete.

A my v škole budeme pracovať tak, aby sme si čestný názov zaslúžili natrvalo. Poznám ľudí v našej škole a poznám ich prácu. Verím, že spoločnými silami sa to podarí.

Mgr. Magdaléna Vaníková

NÁZORY, POSTREHY, OHLASY...

Vážení spoluobčania

Prešli už 4 roky, keď sme sa k Vám prihovárali z dôvodu odcudzenia 9 ruží z hrobčeka nášho milovaného Miška Kováča, ktoré sme my priniesli k 21 narodeninám a 1. výročiu tragickej nehody, pri ktorej sme ho navždy stratili.

Dnes po 4 rokoch a 5. výročí jeho smutného odchodu od nás a navyše aj uloženej urny jeho starkého pri ňom sme znovu zistili krádež 12 malých aj väčších anjelikov, 2 srdiečka biele, červené a iné veci.

Stávali sa aj doteraz menšie krádeže a to v čase veľkonočnom, vianočnom- presne na štedrý deň- tiež zmizli vtedy prinesené spomienkové darčeky, no a teraz pred Sviatkom všetkých svätých a zosnulých je to najväčšia nehoráznosť- mierne povedané- ktorú urobila tá hyena alebo hyeny- lebo človekom sa to nedá nazvať. Prosím tiež rodičov- lebo ani to nevylučujeme, že to urobili deti, aby si vzali anjelikov a srdiečka na hranie a aby si všímali svoje deti, či niečo také nepriniesli domov a vrátili ich tam, kde patria, na hrobček Miška Kováča a jeho starkého. Je to posledné, čo im môžeme teraz už len dať a niekto to behom hodiny uchmatne pre svoju potrebu- svojim deťom, lebo nevieme, na čo iné by to využili- svietiť im nebudú. Možno ich prídu Miško so starkým navštíviť, aby si zapamätali, že veci z hrobov sa nepatrí kradnúť!!!

Za vrátených anjelikov a srdiečok vopred ďakujeme.

O. Kováčová

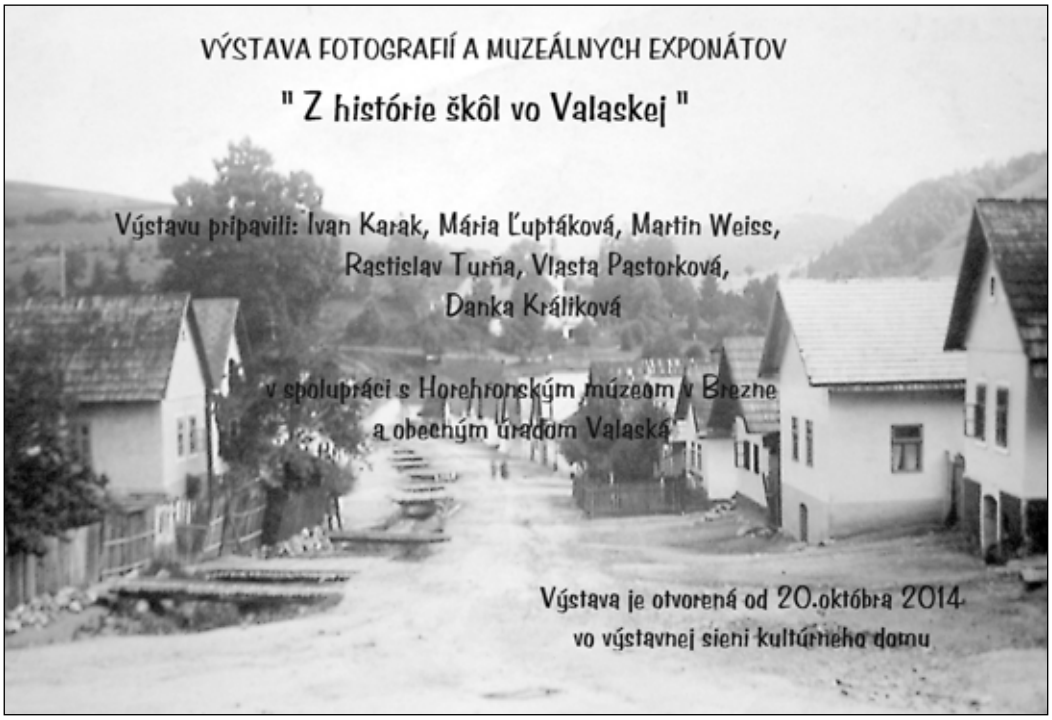

Tanečný orchester reprezentoval na Trstenskej krídlovke

Tanečný orchester Valaská dostal pozvanie na Festival dychových hudieb v Trstenej – Trstenská krídlovka. Festival sa konal 5. júla a bol to už jeho 24. ročník. V Trstenej nás privítalo zamračené počasie a dážď. No ako na želanie sa s nástupom nášho orchestra na pódium obloha vyjasnila a námestie na takmer hodinu patrilo nám. Búrlivý potlesk a nadšenie publika z nášho vystúpenia boli

dôkazom, že sme našu obec reprezentovali úspešne a že sme sa opäť páčili.

Vystúpenie prinieslo aj odmenu pre všetkých muzikantov v podobe špičkovej českej dychovky Glória. Ďakujem všetkým členom orchestra, že v tento sviatočný deň venovali reprezentácii našej obce ako aj organizátorom festivalu za pozvanie.

R. Hlaváčik

Haruľa 2014

Dovoľte mi, aby som sa s Vami podelila o nezabudnuteľnú atmosféru, ktorú sme zažili v sobotu na súťaži o najchutnejšiu haruľu Valaskej. Prvýkrát náš kolektív súťažil ako družstvo pod názvom: Materinky. Víkend s KIA bol aj pre nás lákavý. Aj keď sme sa neumiestnili, neodradilo nás to, na rok sa opäť zapojíme a zabojujeme. Prispeli sme aj k dobrej nálade a zábave prostredníctvom našich pani učiteliek, ktoré v kostýmoch Troch chrobákov zabávali nielen súťažiacich, ale aj všetkých prítomných hostí. Moje poďakovanie patrí všetkým členom OZ Pekný deň, ktorí už niekoľko rokov toto zaujímavé podujatie organizujú. Prajem im, aby sa im darilo a nech majú každý rok viac a viac súťažných družstiev v pečení harule.

Babčanová Iveta, foto: Barbora Strmeňová

Poďakovanie mladým talentovaných farníkom našej obce

V mene mojom, ale istotne aj v mene všetkých farníkov v našej obci chcem touto formou **POĎAKOVAŤ** dievčatám: *Andrei, Natálii* a *Martine Faškovým*, taktiež aj *Martine* a *Andrei Dundovičovým* za nádherné skrášlenie nášho farského chrámu pri príležitosti poďakovania za úrodu v tomto kalendárnom roku. Ručnou prácou, formou vysypávania jednotlivých plodov a semien vytvorili krásne dielo – patróna našej farnosti Sv. Martina.

farník Matúš MAGERA

KANDIDÁTI pre voľby starostu obce Valaská, dňa 15. novembra 2014

Peter Bánik, Ing., 55 r., informatik, Valaská, Pod Hrbom 569/7, SNS

Tak ako moji rodičia aj ja som rodený Valašťan a bývam tu dodnes.

V rodnej obci som prežil celé detstvo a získal som tu i základné vzdelanie. Stredoškolské vzdelanie som nadobudol v Liptovskom Hrádku, na Elektrotechnickej priemyslovke, odbor meracia a automatizačná technika. Vysokoškolské vzdelanie som ukončil v roku 1983 na Elektrotechnickej fakulte Vysokej školy technickej v Košiciach, v odbore Elektronické počítače. Po absolvovaní základnej vojenskej služby som bol zamestnaný v Strojárňach Piesok, v odbore Organizácia a technika riadenia, ako analytik - programátor. V tom období som si rozšíril svoje vzdelanie prostredníctvom postgraduálneho štúdia na Matematicko-fyzikálnej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.

Od roku 1993 pracujem v Mestskom úrade v Brezne, ako samostatný odborný referent na úseku informatiky, v súčasnosti zaradený do kancelárie prednostu. Starám sa o chod celej výpočtovej techniky, programového vybavenia, komunikačného prostredia. Dôležitou zložkou mojej práce je kvalitná a otvorená komunikácia so všetkými kmeňovými zamestnancami mestského úradu i zamestnancami mestských organizácií.

Mám 55 rokov. Som ženatý a mám dvoch synov. Bol som 25 rokov členom Dychovej hudby vo Valaskej v hre na klarinet. Ako člen predstavenstva Družstva vlastníkov oviec vo Valaskej som 7 rokov vykonával funkciu personalistu a účtovníka. Od roku 1994 som poslancom Obecného zastupiteľstva vo Valaskej. V predchádzajúcich rokoch, ako i v tomto volebnom období, zastávam funkciu zástupcu starostu obce Valaská. Som dlhoročným členom Rady školy pri Základnej škole vo Valaskej a 15 rokov zastávam funkciu jej predsedu.

Nakoľko považujem post starostu obce za veľmi dôležitú a zodpovednú funkciu, vždy som bol presvedčený, že uchádzať sa o tento post je možné až po získaní skúseností a to predovšetkým v práci - v oblasti samosprávy. Dlhoročné pôsobenie vo verejných funkciách, tak ako uvádzam vyššie, mi poskytlo získanie množstva potrebných informácií a skúseností, ktoré by som chcel využiť pri vykonávaní funkcie starostu obce v prospech jej občanov, pre rozvoj obce a jej zviditeľnenie.

Slušnejšie, zodpovednejšie, transparentnejšie

VOLEBNÝ PROGRAM

Volebný program, ktorý predkladám, je postavený na kvalite, nie na kvantite. Nasľubovať veľa je jednoduché, ale je dôležité predložené ciele skutočne aj v maximálnej miere splniť.

- Transparentné fungovanie samosprávy – zverejňovanie informácií o činnosti úradu, rozhodnutiach predstaviteľov obce, zverejňovanie informácií o hospodárení obce, zverejňovanie plánov a zámerov vedenia obce
- Dôsledné dodržiavanie legislatívy a zákonov pri fungovaní samosprávy obce
- Zlepšenie a skvalitnenie spolupráce vedenia obce a poslaneckého zboru pri rozhodovaní o základných otázkach obce
- Skvalitnenie činnosti obecného úradu v prospech občana
- Získavanie mimorozpočtových finančných prostriedkov, najmä cez projekty z Európskej únie
- Maximálne využívanie aktivačných prác (menšie obecné služby pre obec) na zabezpečenie čistoty obce, jej okolia ako i celého katastrálneho územia
- Zvýšenie bezpečnosti občanov obce a zabezpečenie ochrany objektov
- Udržanie a ďalší rozvoj sociálnej starostlivosti o obyvateľov obce
- Podpora činnosti predškolských a školských zariadení na území obce, rozvoj aktivít pre deti predškolského a školského veku a podpora mladých talentov
- Podpora podnikateľského prostredia v obci
- Podpora organizácií a záujmových združení (DHZ, dychová hudba, spevokol, jednota dôchodcov, záhradkári, Matica slovenská, OZ Pekný deň, futbalový klub, klub Biatlonu, športové oddiely, ...)
- Zachovávanie tradícií obce (fašiangy, festival dychových hudieb, jánske ohne, kultúrna jeseň, haruľa, tradičné športové turnaje, živý Betlehem)
- Vypracovanie a realizácia komplexného systému dopravného a informačného značenia v obci
- Vypracovanie projektu na zriadenie a vybudovanie odstavných spevnených plôch v obytných zónach obce a následná realizácia
- Vypracovanie projektu na vybudovanie urnového hája
- Vypracovanie projektu na vybudovanie oddychovej zóny pre občanov obce
- Oprava Tajchu v materskej časti obce
- Rekonštrukcia námestia
- Zvýšenie internetizácie obce a vybudovanie voľných wifi zón pre občanov obce

Ako zástupca starostu, ktorému zákon o obecnom zriadení nevymedzuje žiadne kompetencie, som aj napriek snahe nedokázal doviesť do reality všetky nápady a myšlienky, ktoré som počas svojho pôsobenia vyslovil. O to viac chcem byť starostom, ktorý počúva svojich spoluobčanov, počúva ich názory i kritiku, komunikuje s nimi o problémoch v obci a je transparentný vo svojich rozhodnutiach, ktoré sú výsledkom konsenzu.

Štefánia Lénartová , Mgr., 48 r., vedúca skladu zásobovania, Valaská, Tehelná 468/9, nezávislá kandidátka

Milí spoluobčania,
Po dôkladnom zvážení všetkých aspektov a nakoľko mi nie je ľahostajný ani stav našej obce, rozhodla som sa kandidovať na post starostu obce Valaská.

Môj volebný program

Zabezpečiť služby pre obyvateľov našej obce
Hľadanie spoločných riešení v záujme vytvárania nových pracovných miest
Vytvoriť pre našich seniorov dôstojné podmienky v ich životnej situácii
Zabezpečiť kvalitné podmienky pre fungovanie materských a základných škôl a dôstojné podmienky pre pedagogických pracovníkov
Podpora mimoškolských aktivít mládeže
Podporovať vzdelávanie znevýhodnených občanov pre tvorbu zvyšovania zamestnanosti
Dobudovať, opraviť bezpečné komunikácie v obci
Podstatne zlepšiť údržbu ciest a dopravného značenia miestnych komunikácií v záujme zvyšovania bezpečnosti pre účastníkov cestnej premávky
Lepšie podmienky pre cyklistov- vybudovanie cyklistických trás
Výstavba nových parkovísk a podzemných garáži
Zlepšiť systém odpadového hospodárstva s dôrazom na max. separáciu komunálnych odpadov a tvorbu kompostárne
Vybudovanie nových odvodňovacích kanálov
Zabezpečiť obrezanie prípadne výrub nebezpečných drevín
Zvýšiť protipožiarnu bezpečnosť, obnoviť hydranty v obci
Vrátiť políciu do obce, prípadne zabezpečiť pochôdzkarov
Doriešenie odpredaja pozemkov pod garážami a záhradami pôvodným majiteľom za primeranú cenu

Mgr. Štefánia Lénartová

Zuzana Kúdelková , PhDr., 49 r., učiteľka, Valaská, Partizánska cesta 527/18, KSS

Juraj Uhrin , Ing., 41 r., starosta obce, Valaská, Cesta Osloboditeľov 210/31, nezávislý kandidát

Narodený 29.3.1973 v Brezne.
S obcou sa veľmi spája moje detstvo, tu som prežil väčšinu času pri starých rodičoch, až do nástupu do základnej školy v roku 1979 v Brezne.
V 1998 som ukončil vysokoškolské vzdelanie štátnicami na MTF STU Trnava v obore strojárska technológia. V tomto odbore som pracoval až do roku 2009, kedy som začal pracovať na obecnom úrade a začal zbierať skúsenosti od samosprávy vo Valaskej. Od roku 1994 som občanom obce Valaská a aktívne pracujem na jej rozvoji. V roku 2010 som bol zvolený za starostu obce Valaská.
Ako starosta sa aktívne zapájam do kultúrnych a športových podujatí, podporujem Dobrovoľný hasičsky zbor, Jednotu dôchodcov, Maticu Slovenskú a SZPB.
Myslím, že sa obec Valaská za toto obdobie zmenila, čo si všímajú hlavne ľudia, ktorí cez našu obec prechádzajú.
Mojim cieľom je naplniť body volebného programu, ale predovšetkým pokračovať v rozvoji obce aj počas nasledujúceho volebného obdobia.

VOLEBNÝ PROGRAM:

1. Podporovať základnú školu, základnú umeleckú školu a materskú školu, miestne organizácie a spolky.
2. Pokúsiť sa efektívnejšie využiť eurofondy, ktoré žiaľ v posledných štyroch rokoch veľmi stagnovali.
3. Dokončiť realizáciu vybudovania kanalizácie, ktorá je v procese prechodu do správy Stvps, a.s.
4. Obnovenie projektu „Zníženie prašnosti v obci".
5. Rekonštrukcia tajchu v materskej časti obce.
6. Pokúsiť sa vybaviť finančné prostriedky na regeneráciu sídiel, čo znamená vo všetkých troch častiach obce vybudovať alebo rekonštruovať centrá, napr. námestie, okolie pamätníkov a okolia stretávania sa občanov.
7. Aktualizovať územný plán obce, podporiť výstavbu bytov a rodinných domov.
8. Vybudovať infraštruktúru a vybavenosť pre občanov obce.
9. Vypracovať Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja a Integrovaný regionálny operačný program.
10. Riešenie otázky rómskych komunít.
11. Postupné zavádzanie elektronického mesta pre skvalitnenie a urýchlenie komunikácie medzi obecným úradom a občanom.

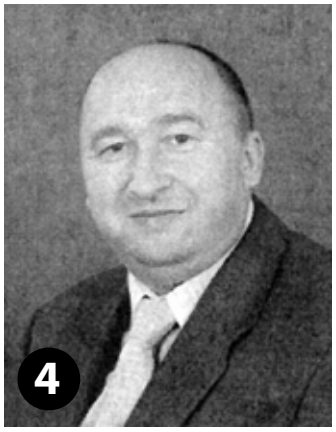

Ľubomír Štubňa, 48 r., podnikateľ, Valaská, TDH 453/43, SMER- SD

Narodil som sa 5. októbra 1966 v Brezne. Od narodenia žijem vo Valaskej, kde som navštevoval základnú školu aj ZUŠ. V roku 1986 som ukončil Strednú elektronickú školu v Banskej Bystrici a začal som pracovať v Železiarňach Podbrezová. V roku 2000som založil spoločnosť SENŠ. Od roku 2005 podnikám v oblasti služieb gastronómie.
V dychovej hudbe Valaská som pôsobil 25 rokov. Som ženatý, mám dve deti.Od roku 1998 som poslanec OcZ vo Valaskej. V tomto volebnom období sa uchádzam o miesto starostu za stranu SMER –SD.
Myslím si, že svoje dlhoročné skúsenosti z poslaneckej a podnikateľskej činnosti by som vedel účelne uplatniť pre celkový rozvoj našej obce.

K mojim prioritám v rámci volebného programu patrí:

- skvalitniť služby pre starších občanov a vytvoriť väčšie možnosti trávenia voľného času pre deti a mládež
-zefektívniť výkon verejnoprospešných prác pri zveľadovaní našej obce
-vybudovať bezpečný chodník k futbalovému ihrisku a doriešiť nájom futbalového ihriska
-hľadať spôsob ako spraviť chodník od železničnej stanice po križovatku pri kostole
-v spolupráci s dopravným inšpektorátom doriešiť dopravné značenie v obci, aby slúžilo na čo najväčšiu bezpečnosť a zároveň umiestniť orientačné tabule s názvami ulíc
-uchádzať sa o nenávratnú pôžičku z eurofondov na celkovú rekonštrukciu námestia-lavice, zámková dlažba, zeleň
-vybudovať bezbariérový vstup do zdravotného strediska a obecného úradu - pokúsiť sa spojazdniť výťah na obecnom úrade
-pri opravách chodníkov používať zámkovú dlažbu, ktorá sa dá použiť spätne (nie len dávať asfalt na asfalt a platiť a platiť)
-oproti pohostinstvu v materskej časti postaviť oporný múr a odvodniť svah a zabrániť tak zosuvu pôdy na priestor pre cvičenie hasičov a športovanie
-odizolovať klub dôchodcov na Piesku a riešiť pripomienky občanov
-všetky veci zverejňovať, aby nevznikali zbytočné podozrenia aj fungovanie Valbytu - nie je to žiadna tajná organizácia
-riešiť čierne skládky, zaviesť kamerový systém ako prevenciu vandalizmu
- podporovať miestne organizácie a spolky
-priblížiť výkon verejnej správy občanom
-podchytiť talentovanú mládež a podporiť jej rozvoj
-pre mladé rodiny zriadiť jasle
-porozmýšľať nad vybudovaním domova dôchodcov, aby naši občania mohli dožiť vo svojej obci-doma

Na záver chcem zabrániť šíreniu nepravdivých informácií, ktoré boli rozširované pred minulými voľbami. Čestne vyhlasujem, že nechcem rušiť žiadnu organizáciu spadajúcu pod OCÚ Valaská- škôlky, školskú jedáleň, Valbyt, prevádzkárne a ostatné nemenované organizácie.

Kandidáti na poslancov Obecného zastupiteľstva vo Valaskej vo volebnom obvode č. 1 – sídlisko východ. Vo volebnom obvode sa volia 4 poslanci.

Karol Babčan, 58 r., technik, Valaská, Pod Hrbom 563/1, SIEŤ

Peter Bánik, Ing., 55 r., informatik, Valaská Pod Hrbom 569/7, SNS

Stanislava Benediková, PaedDr., 30 r., stredoškolská učiteľka, Valaská, Kukučínova 514/3, SNS

Anna Dobríková, 62 r., ekonómka, Valaská, Októbrová 470/5, SMER-SD

Ján Holko, Ing., 52 r., konateľ s. r. o., Valaská, Pod Lipovou 610/2, SaS

Igor Hrebíček, Ing., 46 r., technológ ŽP, Valaská, Októbrová 470/9, SMER-SD

Roman Kubaliak, 39 r., informátor, Valaská, Hronská 424/40, ĽS Naše Slovensko

Štefánia Lénartová, Mgr., 48 r., vedúca skladu zásobovania, Valaská, Tehelná 648/9, nezávislá kandidátka

Matúš Magera, PaedDr., 27 r., učiteľ ZŠ, Valaská, TDH 463/8, NÁŠ KRAJ

Jozef Mikloš, Ing., 46 r., marschal golfového ihriska, Valaská, TDH 457/28, SNS

Pavol Molčan,Bc., 38 r., strojník, Valaská, TDH 462/18, SNS

Mária Pacerová, Mgr., 60 r., učiteľka ZŠ, Valaská, Pod Lipovou 613/5, SIEŤ

Blažena Pastírová, 67 r., dôchodkyňa, Valaská, Októbrová 470/5, SMER-SD

Eva Pepichová, 47 r., zdravotná sestra, Valaská, Chalupkova 500/1, SIEŤ

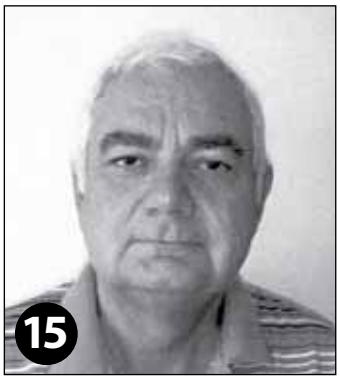

Ján Sukič, 57 r., živnostník, Valaská, Štúrova 481/5, SIEŤ

Pavel Vilhan, 44 r., kontrolór, Valaská, Cesta Osloboditeľov 174/103, ĽS Naše Slovensko

Kandidáti na poslancov Obecného zastupiteľstva vo Valaskej vo volebnom obvode č. 2 – sídlisko západ. Vo volebnom obvode sa volia 4 poslanci.

Dušan Baran, 45 r., robotník, Valaská, Hronská 425/34, SNS

Dušan Blahut, 39 r., živnostník, Valaská, Hronská 416/45, SNS

Milena Dobrotová, 50 r., živnostníčka, Valaská, Hronská 418/53, SNS

Ján Dundovič, Ing., 40 r., vedúci oddelenia expedície, Valaská, Hronská, 426/34, SMER-SD

Peter Faško, Ing., 33 r., manažér, Valaská, Školská 448/8, SIEŤ

Roman Hadžega, Mgr., 43 r., stredoškolský učiteľ, Valaská, Tehelná 651/6, SIEŤ

Zuzana Kúdelková, PhDr., 48 r., učiteľka, Valaská, Partizánska cesta 527/18, KSS

Alena Ličková, 40 r., evidentka hotovej výroby, Valaská, TDH 443/31, SMER-SD

Zdenko Oravec, 54 r., IT technik, Valaská, TDH 454/51, SNS

Marek Poliak. 37 r., zásobovač, Valaská, TDH 464/4, SaS

Peter Sorkovský, 45 r., živnostník, Valaská, TDH 440/9, SIEŤ

Aurel Starke, 49 r., operátor dopravnej služby, Valaská, Školská 446/3, SMER-SD

Ľubomír Štubňa, 48 r., podnikateľ, Valaská, TDH 453/43, SMER-SD

Zdenka Vojteková, 55 r., administratívna pracovníčka, Valaská, Štúrova 480/2, SIEŤ

Kandidáti na poslancov Obecného zastupiteľstva vo Valaskej vo volebnom obvode č. 3 – materská časť obce a miestna časť Piesok. Vo volebnom obvode sa volia 3 poslanci.

Viera Babčanová, 65 r., dôchodkyňa, Valaská, Piesok, Pod Dielom 325/2, SMER-SD

Marian Dobiš, 59 r., invalidný dôchodca, Valaská, Na Studničke 246/13, SNS

Miroslav Filipko, Ing., 45 r., technológ energetických zariadení, Valaská, Cesta Osloboditeľov 90/22, SIEŤ

Jozef Hucík, 45 r., živnostník, Valaská, Piesok, Strojárenská 320/50, SNS

Cecília Karasová, 62 r., dôchodkyňa, Valaská, Cesta Osloboditeľov 137/16, SMER-SD

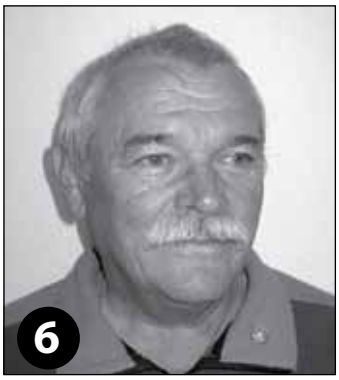

Martin Krupa, 62 r., strojník, Valaská, Tatranská 60/30, SNS

Miroslav Zelenčík, 29 r., hasič OR HaZZ, Valaská, Tatranská 38/76, SMER-SD

MILÉ STRETNUTIA

Činnosť JDS v našej obci je rôznorodá a pestrá. Každé stretnutie na jednotlivých akciách obohacuje účastníka a zanecháva v nás milé a pekné spomienky. No vzácne stretnutie, na ktoré sme dostali pozvanie od susednej obce Mýto pod Ďumbierom, nebýva časté – skôr ojedinelé. Bola to oslava krásneho jubilea – 85. narodenín pani Boženky Bobákovej – pedagogičke, vychovávateľke, matke babičke, hlavne spisovateľke. Zišli sa pri nej a jej milej rodinke zástupcovia Slov. zväzu spisovateľov, zástupcovia Verejnej knižnice z Banskej Bystrice a zástupcovia kultúrnej oblasti z Brezna. Nechýbali ani jej študenti, priatelia a ctitelia jej literárnej tvorby. Prekrásne popoludnie s milou a veľmi láskavou, príjemne komunikatívnou spisovateľkou bolo doplnené citovaním a recitáciami úryvkov z jej známych literárnych diel. Z novely Biela dcéra, Balada o Horách, z poviedok Samostatná žena a Ochutnávka. Milé a nežné bolo i pozdravenie od najmenších detičiek, ktoré otvorili knižočku Sóla hlások, ako poďakovanie tete Boženke. S poďakovaním a blahoželaním sa k detičkám pridali i všetci prítomní, pričom ich rad, akoby ani nemal konca. Teší nás, že sme mohli blahoželať aj my – ZO JDS Valaská.

Viera Babčanová

Z rokovania obecného zastupiteľstva

Posledné rokovanie Obecného zastupiteľstva vo Valaskej sa konalo 30. 09. 2014. Poslanci na rokovaní zobrali na vedomie správu o kontrole plnenia uznesení obecného zastupiteľstva a správu o výsledku následnej finančnej kontroly č. 04/2014 predloženú hlavným kontrolórom obce Valaská, pričom odporučili doriešiť nájomný vzťah s MVDr. Danou Pavelkovou, Zobrali na vedomie hospodárenie obce Valaská za obdobie I. – VI 2014, schválili zmenu rozpočtu obce rozpočtovým opatrením č. 10. Zobrali tiež na vedomie správu nezávislého audítora o audite konsolidovanej účtovnej závierky za rok 2013.

Ďalším bodom programu bolo schválenie „Aglomerácie Valaská" v súvislosti s odkanalizovaním obcí Valaská a Hronec, súhlas so zriadením bezodplatného a časovo neobmedzeného vecného bremena v súvislosti s výstavbou zariadení verejnej kanalizácie a s uzatvorením zmluvy o podmienkach vzájomnej spolupráce pri zabezpečení odkanalizovania „Aglomerácie Valaská" medzi obcami Valaská, Hronec a Stredoslovenskou vodárenskou spoločnosťou, a. s. Rozhodli tiež o poskytnutí náhrady platu starostovi obce Ing. Jurajovi Uhrinovi za nevyčerpanú dovolenku pred skončením kalendárneho roka 2014 a schválili odpredaj pozemkov pod garážami oprávneným žiadateľom.

V diskusii poslanci predniesli svoje otázky a návrhy a v závere odpovedali na otázky prítomným občanom.

Ing. Peter Minárik, prednosta OcÚ Valaská

NÁZORY, POSTREHY, OHLASY...

BIOMASAKER

Počuli Ste už tento výraz? Ja áno, v rádiu, od ekologickej skupiny „Vlk". V lete som ho aj spoznala na vlastné oči. Pýtate sa kde? Nuž na našej Lipovej. Po dlhšom čase som sa tam hore bola prejsť. Neverila som vlastným očiam, aj keď chýry o tom sa mi už dostali do uší. Nespoznávala som tú oblasť. Stromy povytínané, konáre neodpratané, kde oko dovidí, samá holina na miestach, kde bol les. Vlani som tam popri ceste ponad Hronec chodila na maliny. Toto leto som maliny našla oveľa bližšie, na staršom rúbanisku cestou k usadlosti. Bolo tam aj veľa jahôd. Ale pozor na nohy, človek sa tam ide zabiť. Má to tak byť? Takto sa majú zásobovať elektrárne na biomasu, alebo sa niekde stala chyba? Možno tomu len ja nerozumiem. V každom prípade je to smutný pohľad. Zvieratá, ktoré tam žili, vtáci, líšky, vlci, medvede, budú sa sťahovať bližšie k obydliam. Nevdojak mi napadla báseň Maši Haľamovej „Sekera v lese".

Sekera v lese

Maša Haľamová

Náš les, veselý, voňavý, šumiaci les,
do štvorcov mŕtvolne bielych zrúcali.
Keď sme sa k večeru šli s milým prejsť –
halúzky pod nohou krvácali...
Stíchla posledná sekera –
smutným sa očiam vyškiera
holá pláň.
Prešli sme mŕtvym poľom
s veľkým bôľom.
Ruky ochladli a stvrdla dlaň.
Bez šepotu stromov
vrátili sme sa domov
smutní a ustatí...

Dnes je už iná technika, ale výsledok podobný, možno väčší poriadok na rúbaniskách. Mala som podobné pocity i keď som sa nebola s milým prejsť, ten ma čakal doma.

No nesprávame sa ktovieako k tej našej prírode na planéte Zemi. Nečudujme sa, že následky podobných zlých rozhodnutí nám nechtiac príroda vracia späť.

M. Pacerová

Zbierajme štoplíky z plastových fliaš,
pomôžu 4-ročnému chlapčekovi odkázanému na invalidný vozík. Prostriedkami získanými za výmenu štoplíkov uhradia jeho rodičia operáciu, po ktorej sa bude môcť postaviť na vlastné nôžky. Štoplíky Vás prosíme priniesť **do knižnice**. Ďakujeme.

Zo života dôchodcov

Naša organizácia sa chce pochváliť s ďalšími aktivitami. 23 našich členov sa zúčastnilo týždenného rekondičného pobytu v Turčianskych Tepliciach. Chodíme tam každoročne a účastníci sú s pobytom veľmi spokojní. Dňa 4.8. sa uskutočnil zájazd na kúpalisko do Rapoviec za účasti starých rodičov s vnúčatami. Veľkou akciou bol 27. augusta športový deň s posedením pri guľáši .Už po 3x sa táto akcia konala pri hostinci „ Pod Úbočou". Podujatie sa začalo za daždivého počasia, no nakoniec z toho bol pekný slnečný deň. Stretlo sa tu 68 členov s pozvanými hosťami – starostom Ing. Jurajom Uhrínom, prednostom Pavlom Minárikom, zástupcom starostu Ing. Petrom Bánikom a kultúrnou referentkou Dankou Králikovou. Nakoľko počasie nebolo celkom priaznivé, posedenie sme pripravili v sále, ktorú nám poskytol / pre nás aj zakúril do krbových kachiel /pán Ing. Bachratý, ktorému sa chceme touto cestou za jeho prístup k našej akcii poďakovať. Chutný guľáš varili u pána Štubňu v Perle a výborné pagáče a slimáky napiekli v Gastro Podbrezová u p. Krelu. Obidvom pánom patrí tiež naše ďakujem. Športovalo sa v troch disciplínach muži i ženy.

Výsledky – ženy:		Výsledky – muži:	
Kop na bránku :	1. Čiefová Viera	Kop na bránku :	1. Zlevský Marian
	2. Kúdelková Eva		2. Medveď Jozef
	3. Kramlová Anna		3. Švantner Martin
Hod loptou do štvorca:	1 . Maroňová Darina		1. Lengyel Ján
	2. Kúdelková Eva		2. Popovič Martin
	3. Koštiaľová Naďa		3. Hrablay Juraj
Hod kriketovou loptou:	1. Čiefová Viera	Hod klátikom na cieľ:	1. Švantner Martin
	2.Maroňová Darina		2. Keller Jozef
	3. Koštiaľová Naďa		3. Lengyel Ján

foto: Marta Petrová

Športový deň prebehol úspešne, všetci odchádzali spokojní a veselí domov

11.9. sa dôchodcovia stretli na XIV. ročníku okresného zrazu turistov v Predajnej. Z celého okresu bolo cca 300 seniorov , z našej ZO sa akcie zúčastnilo 49 členov. S príhovorom vystúpila Mgr. Pernischová, predsedníčka OO JDS a čestný predseda pán Tibor Gilla. Starostka obce oboznámila prítomných s históriou obce, žiaci pre turistov pripravili kultúrny program a po turistických trasách sa prítomní rozišli do pekne prírody. Po túre všetkým chutil guľáš, po ktorom sa účastníkom prihovoril predseda VÚC Mgr. Kotleba. Posledná akcia za uplynulé obdobie sa uskutočnila 22.septembra , pracovníčky z úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrice robili vyšetrenia krvi. Krvné testy absolvovalo 21 našich členov.

Za ZO JDS Helena Tóthová

SIEDMY ROK

(výtvarnícke cesty za poznaním)

Keď si spomeniem na svoje detstvo, mám pocit, akoby tie roky bežali oveľa pomalšie než tie dnešné ...akoby každé leto trvalo rok, alebo dva a každý deň plný podnetov a fantázie minimálne týždeň. Neviem -možno je to prirodzené vnímanie sveta dieťaťom, no pri tejto predstave mi napadla veľmi zaujímavá myšlienka. Tento rok je už siedmym rokom našich výtvarníckych ciest za prírodnými, či kultúrnymi krásami sveta. Za ten čas sa na týchto výpravách vystriedalo viac ako 80 účastníkov -súčasných i bývalých žiakov našej školy. Je jasné, že mnohé naše spoločné zážitky postupne zapadnú prachom pod nánosmi budúcich starostí a plánov, no napriek tomu som si istý, že mnohé dojmy ostanú naveky vpísané do ich sŕdc. Čas, ktorý sme strávili na spoločných výletoch, ale aj na vyučovaní či rôznych výtvarníckych akciách, ako je napríklad naša tradičná noc v zuške, to všetko sa odohráva v tej životnej etape našich žiakov, ktorá je najkrajšou a subjektívne najdlhšou. Uvedomil som si, aké vzácne a úžasné je byť súčasťou tohto ich sveta a zároveň ich pekných spomienok, ku ktorým sa budú v dospelosti vracať a zistil som, že je to o dôvod navyše snažiť sa dať im čím viac. Práve naše spoločné cesty sú jedným z tých spôsobov a keďže máme za sebou ďalšie úžasné leto, pozývam teraz vás a vašu predstavivosť na krátke letné putovanie po našich stopách...

...o cestách do počiatkov čias

Niektoré z našich tohoročných ciest viedli aj na miesta omnoho staršie než ľudské pokolenie. Slovensko a jeho blízke okolie je úžasné aj tým, že z geologického pohľadu sa tu v minulosti udialo neuveriteľne veľa udalostí a dramatických zmien, ktoré po sebe zanechali ešte stále zreteľné stopy. Na prvom mieste tu určite musím spomenúť našu výpravu uprostred leta na slovensko-maďarské pohraničie. Pred dvadsiatimi miliónmi rokov bolo toto územie pokryté tropickým pralesom na pobreží vtedajšieho mora. Svet prekypujúci životom zvierat, ktoré dnes už poznáme len z vykopávok a kresieb odborníkov, v jednom momente zmizol z povrchu zeme v prúde lávy a sopečného popola. Blízka sopka tak dramaticky a rýchlo zasiahla do tohto sveta, že fragmenty toho, čo ostalo, doslova zakonzervovala, aby sa tak stali svedkami udalosti nám, tvorom z ďalekej budúcnosti.

Naša prvá zastávka bola v blízkosti dedinky Príbelce, kde je lom pôvodne tvoriaci piesočnú pláž pravekého mora tesne pred katastrofou. Odborníci, ale aj nadšenci tu už celé desaťročia nachádzajú pozostatky vtedajšieho morského sveta. Či už sú to rôzne ulity, koraly, alebo zuby žralokov, ktoré sa od tých čias ako jediné takmer vôbec nezmenili, to všetko vypovedá o bohatosti vtedajšieho podmorského sveta. Naša cesta v ten deň pokračovala na juh -za hranice Maďarska do dedinky Ipolytarnoc, kde sa nachádza pôsobivý archeoskanzen venovaný práve dobe tesne pred zánikom toho dávneho sveta. Po tom, ako sme si pozreli expozíciu nálezov, vrátane monumentálnych pňov žiarom zuhoľnatených pravekých stromov, sme sa ocitli prostredníctvom 4D kina v oných dávnych časoch skazy. Bola to veľmi zaujímavá a dá sa povedať, že priam dramaticky vytvorená ilúzia cesty časom, na ktorej sme sa stretli s tvormi vzdialene pripomínajúcimi dnešný svet zvierat, no zároveň sme sa stali svedkami momentu ich záhuby. V rámci skanzenu je aj veľmi pútavo vytvorený náučný chodník, na ktorom sme sa opäť stretli s vtedajšími zvieratami -tentoraz v podobe aranžovaných sôch v životnej veľkosti. Viacero budov v tomto veľkom komplexe ukrýva zaujímavosti, aké inde nájdete len veľmi ťažko. Za všetky spomeniem aspoň miesto, kde tesne pred výbuchom sopky zanechali svoje stopy spomínané zvieratá tej doby. Vrstvy popola a prachu prekryli v blate zanechané otlačky kopýt, labiek či rôznych rastlín a v skamenenej podobe ich uchovali, aby sme my ľudia 21.storočia mohli nad nimi žasnúť.

Z našich tohoročných cieľov, ktoré pripomínajú onú dávnu predhistorickú dobu spomeniem ešte Mučínsku jaskyňu pri Lučenci, ktorá vznikla vytlením pravekého stromu, Kamenný vodopád pri hrade Šomoška, tiež pripomínajúci búrlivú tektonickú minulosť Slovenska či okolie Detvy, ktoré rovnako vypovedá o tých časoch. Skalný masív Kaľamárka ale aj vodopád Bystré padajúci z obrovskej výšky, ktoré sme tento rok videli, v nás zanechali pocit ľudskej malosti voči veľkoleposti prírody...

Blízky -vzdialený Rím

Už minulé leto sme niektoré z našich viacdňových putovaní zamerali tematicky na časy, kedy bolo dnešné Slovensko pohraničím kedysi veľkej a mocnej rímskej ríše. Keďže nás tento dávny svet zaujal, na prelome rokov si dokonca mohli pozrieť návštevníci domu kultúry vo Valaskej výtvarno-dokumentárnu výstavu z rúk našich žiakov, ktorú sme pripravili na túto tému.

Tento rok mi napadlo, že by bolo zaujímavé ísť o niečo hlbšie do vtedajšieho vnútrozemia Rímskej ríše, a tak sme strávili tri veľmi zaujímavé dni putovaním po Slovensku, Rakúsku a Maďarsku. V rakúskom Carnunte, vtedajšom hlavnom meste provincie Panónia sme sa stali prostredníctvom zrekonštruovaných ulíc a celých komplexov domov na krátku dobu skutočnými cestovateľmi časom a ocitli sme sa v dobách najväčšej slávy tohto kedysi veľkolepého mesta. Rovnako sme tu navštívili dva amfiteátre podobné rímskemu koloseu a Archeologické múzeum v meste Altenburg, ktoré je výsledkom desaťročia trvajúceho a

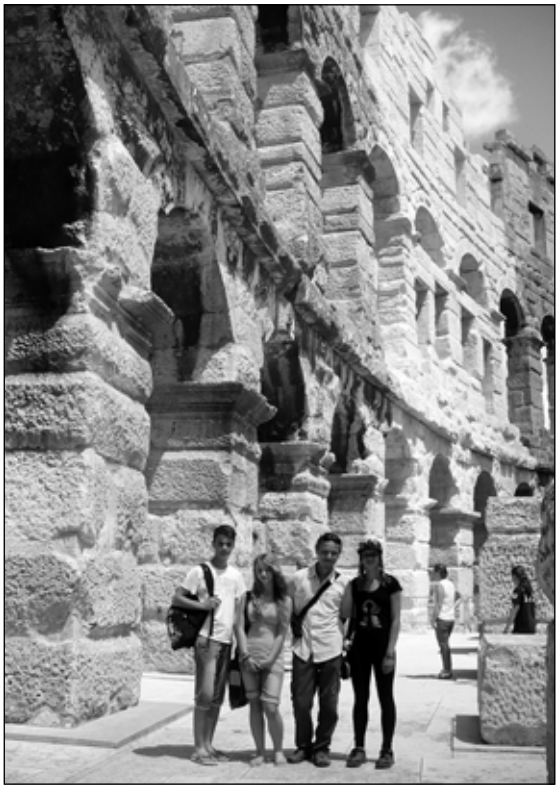

ešte stále prebiehajúceho výskumu. Tu sa k nám na jeden deň pridali aj naši divadelníci z Valaskej, ktorí pre vás pripravujú životopisný muzikál o sv. Martinovi. Keďže Martin žil práve v Panónii oných dávnych čias Ríma, stalo sa pre nich, rovnako ako pre nás, toto miesto vzácnym a hlbokým zdrojom inšpirácie.Za tie tri dni sme okrem Carnunta navštívili aj mnohé ďalšie zaujímavé miesta dýchajúce dávnym svetom. Z antických pamiatok na Slovensku sme napríklad navštívili kedysi významnú pevnosť Gerulata v Rusovciach a v Rakúsku to bol antický palác pri dedine Prndorf , ktorý sa dokonca stal na krátky čas sídlom Cisára, a tak v podstate centrom celej ríše. Našimi cieľmi v Rakúsku vtedy neboli len pamiatky z čias cisárov. Navštívili sme aj stredoveký hrad Tábor pri meste Neusiedl am see, hrad Pottenburg, ktorý sme mnoho ráz pred tým videli pri prechode hranicami, úžasnú rozhľadňu Konigswarte nad ním, z ktorej vďaka okolitým rovinám vidno doširoka, ale aj praveké hradisko Braunsberg nad mestom Hainburg, kde sme sa vďaka náznakovým rekonštrukciám a našej fantázii dokonca ocitli v časoch dávno pred dobou cisárov. Cestou domov na tretí deň sme sa vybrali popri Dunaju severnou stranou Maďarska a navštívili sme úžasný hrad v meste Tata, kde je rozsiahla expozícia venovaná rímskym nálezom z pravého brehu Dunaja, územia kedysi známeho ako Dolná Panónia.

Rím sa nám stal blízkym pamiatkami v našom okolí, no ten vzdialený rímsky svet sme toto leto spoznali tiež. Neboli sme síce priamo v Ríme, no naša v poradí už druhá tohoročná cesta po rímskych a ranokresťanských pamiatkach v Chorvátsku a Taliansku nám to bohato nahradila. Či už to bolo mesto Pula a jej Amfiteáter, ktorý sa pokojne môže porovnávať s rímskym koloseom, antický chrám či víťazný oblúk, to všetko nám v tej chvíli pripadalo ako sen, v ktorom dokážeme cestovať časom. V rámci tejto cesty sme rovnako navštívili mnoho pamiatok z počiatkov kresťanstva, no zlatým klincom našej týždňovej výpravy Stredomorím boli Benátky a ich úzke uličky či široké vodné ulice plné románskych a gotických palácov.

...na začiatku Slovenska

Toto leto sme zrealizovali aj viacero jednodňových akcií, na ktorých sa nám podarilo vidieť mnoho nádherných miest z celého Slovenska. Hrady ako Tematín, Čachtice, Slanec či mnohé ďalšie historické ale aj prírodné zaujímavosti nám doslova otvorili bránu do poznania našej krajiny, jej mierovej prítomnosti ale aj krušnej histórie nepokojov a povstaní.

Dve naše tohoročné viacdňové výpravy viedli na východné Slovensko, ktoré sa v priebehu stáročí stalo mnoho krát dejiskom udalostí ovplyvňujúcich celú krajimu. Predovšetkým povstania proti cisárovi zo 17. a 18. storočia tu doslova na každom kroku zanechali svoje stopy. Viniansky hrad, ale aj hrady Brekov, Čičava a kaštiele v Michalovciach a Humennom nám rozpovedali svoj slávny ale aj smutný príbeh rodiny Drugetovcov, ktorí sem do niekdajšieho Uhorska prišli z Talianska spolu s kráľom Karolom Robertom a keďže ostali do poslednej chvíle verní panovníckej rodine, ich posledný mužský potomok po porážke v boji proti povstalcom o niekoľko storočí zahynul na popravisku rukou nepriateľa.

Dejiny ale nie sú čiernobiele, a tak sme sa pre zmenu na severovýchode pri hrade Zborov dozvedeli hrdinský a rovnako smutný príbeh z opačnej strany vtedajšieho konfliktu, v ktorom vystupovala odvážna bojovníčka proti cisárovi, Helena Zrínska. Pomáhala pred nepriateľmi brániť nielen tento, kedysi najbohatší hrad v Uhorsku, ale aj mnoho iných ako napríklad Mukačevo. Po tom, ako bola vzbura potlačená, Helenu internovali v kláštore vo Viedni, odkiaľ sa ju po dlhom čase podarilo jej prívržencom zachrániť výmenou za iného zajatca. Svoj hrdinský život potom dožila v exile vtedajšej Osmanskej ríše.

Východ Slovenska je ale výnimočný ešte jedným, dá sa povedať svetovým unikátom. Sú to drevené gréckokatolícke kostolíky, ktorých je na krajnom východe tak veľa, akoby ich tam šmahom ruky rozosial rozsievač zo známeho evanieliového podobenstva. Ak by sme ich chceli navštíviť všetky, bola by to výprava na dva týždne, a tak sme sa rozhodli, že si pozrieme aspoň tie najvýznamnejšie. Kostolík v Ruskej Bystrej, Uličskom Krivom, Ruskom Potoku, ale aj úchvatný miniskanzen v dedinke Uličtesne pri ukrajinských hraniciach, kde sme videli miniatúry všetkých kostolíkov krajného východu, to všetko nám pomohlo vytvoriť si živý obraz o hlbokej duchovnosti Gréckokatolíckeho sveta, symbolov a ikon –obrazov, ktoré sa nemaľujú ale píšu. Navštívili sme aj dedinku Nová Sedlica, ktorá je najvýchodnejšou na Slovensku. Vedie odtiaľ mimochodom turistický chodník k obelisku, kde sa stretávajú Slovensko, Poľsko a Ukrajina, čo je najvýchodnejší bod našej krajiny. Niekomu by mohlo napadnúť, že sme sa v tej chvíli ocitli na konci sveta či minimálne Slovenska, no ak sa na to pozrieme správne, v skutočnosti sme boli v prvej, a nie poslednej obci Slovenska, pretože slnko zasvieti najprv sem na krajný východ, kým zvyšok krajiny ešte spí v pološere odchádzajúcej noci. Môžeme tak povedať, že toto leto sme boli okrem mnohých iných miest aj na „začiatku Slovenska"...

Gratulujem :) práve ste vy a vaša predstavivosť absolvovali krátke putovanie letom v našich stopách. Budem veľmi rád, ak sme vás niečím inšpirovali a niekedy sa podobne vyberiete za viac i menej známymi krásami tohto nášho stredoeurópskeho stredu sveta...

...o koncoch a začiatkoch

Leto sa skončilo a naše výpravy pomaly utíchajú. Ešte niekoľko jesenných akcií a našu myseľ naplno zahltí tvorivosť nášho výtvarníckeho školského roku. Tí čo sledujú dianie v našom ateliéri, vedia, že to bude rok plný nových tém, techník a najrôznejších aktivít ako napríklad naša tradičná noc v zuške či mnohé iné, o ktorých sa rovnako dočítate aj v budúcom čísle.

text a foto: Mgr. Rastislav Turňa

Dobrovoľný hasičský zbor vo Valaskej 135 - ročný

Valašťania, poučení minulosťou, ktorá menila tvárnosť obce, boli iste medzi prvými ktorí poslúchli ministerské, nariadenie z roku l888, č.53/888, ktoré sa stalo právnym základom pre vytvorenie požiarnej polície na Slovensku.

O tom, ako boli splnené požiadavky požiarnej -polície vo Valaskej, niet bezpečných správ, môžeme sa opierať len o zapísané spomienky niektorých starších občanov, ako boli Ján Mojžiš, Štefan Chovanec, Martin Havrila, a ďalší, ktorí si z detstva pamätali fajermanov vo Valaskej. Prvé hasičstvo vo Valaskej bolo povinné. Založenie obecného hasičského zboru podnietil bezprostredne požiar z 15.mája 1838... *vzdor tomu, že sa zišli pomocné ruky a dvojnásobnou silou sa snažili oheň uhasiť, pritom všetkom predsa 32 domov zo všetkými hospodárskymi budovami , ďalej dve obecné maštale a stodoly s pajtou panstva spolu sa stali obeťou rozzúrených plameňov...,osud poškodených daňovníkov je tým viac dojímavejší, lebo len to je ich majetkom čo na sebe majú ostatné šatstvo a potraviny pohltené ohňom oplakávajú*...Takto opísal situáciu pohorelcov hlavný slúžny Martin

Theisz, žiadajúc pre Valašťanov odklad daňových povinností a vytvorenie zbierky. Ako bola zbierka naplnená nevieme, ale vieme a máme podložené zápisom z pokladničnej knihy z roku 1879, že v tej dobe obec Valaská vlastnila koňmi ťahanú striekačku, nakoľko sa v pokladničnej knihe nachádzajú výdajové položky na jej opravu a reparáciu, a preto tento zápis považujeme podľa platnej súčasnej legislatívy za vznik obecného hasičského zboru v Obci Valaská. Prvý hasičský zbor bol povinný pre všetkých mužov vo veku 20 až 40 rokov.

Vtedajší richtár, zeman František Valentíny preniesol povinnosť organizovať hasičstvo vo Valaskej na svojho brata Jozefa Valentínyho. A ustanovil ho prvým veliteľom hasičského zboru vo Valaskej. Prví hasiči sa grupovali z radov robotníkov, ktorí pracovali v okolitých závodoch v Podbrezovej, Hronci, a na Piesku. Niektorí boli zároveň aj členmi závodných hasičských zborov. Spomína sa Karol Gráner, ktorý bol členom závodného hasičského zboru v Podbrezovej a cvičiteľom hasičov vo Valaskej. Ako trubači sa spomínajú Jozef Fodor, Ján Šuhajda. Ako hasiči sa spomínajú Peter Molčan, Pavol Kúdelka, Jakub Švantner, Ján Slivka a iní. Prevažne boli hasiči z radov robotníckej triedy, ktorí mali aj uniformu. Plátenné nohavice s červeným lampasom, plátenné blúzy a plátenné opasky. Hasiči mali aj hasičské prilby a hasičské sekerky. Prilby boli čierne s červeným kohútom veliteľ zboru mal prilbu striebornú a zlatý kohút o čom svedčí aj dochovaná fotografia prvého veliteľa Jozefa Valentínyho. Gazdovia -hasiči chodievali na cvičenie vo svojom gazdovskom odeve. Výcvik prebiehal na malom priestranstve pred kanceláriou obecného úradu každú nedeľu. Ich pripravenosť preverili požiare v roku 1903 a 1910.

Činnosť Valaštianskeho hasičstva bola prerušená vypuknutím I. svetovej vojny a odchodom hasičov na front. Ani počas I. svetovej vojny nebol obecný hasičský zbor vo Valaskej ochromený, nakoľko Rudolf Kováčik a Jozef Kováčik dozerali na hasičský materiál a udržovali ho v akcie - schopnom stave a precvičovali hasičskú činnosť s občanmi, ktorí zostali v obci.

Šťastie v nešťastí bolo, že počas I. svetovej vojny vo Valaskej nevznikol žiaden požiar. Po skončení prvej svetovej vojny sa pomaly začal život vracať do normálnych koľají, a preto prišlo na rad aj obnovenie činnosti hasičstva.

A tak roku 1920 vyšlo nariadenie Ministerstva pre správu Slovenska, podľa ktorého miestny dozor nad požiarnou políciou mal v obci vykonávať starosta obce alebo požiarny referent. A teda v roku 1923 začali sa robiť prípravy pre obnovenie povinného hasičského zboru. Do tohto času sa starali o hasičské náradie - ručné striekačky a potreby Rudolf Kováčik a Jozef Kováčik, ktorí boli členmi predvojnového povinného hasičského zboru a z času na čas dali zvolať povinných občanov na precvičenie s hasičským náradím. V roku 1924 vyšlo nariadenie Okresného úradu v Brezne o povinnom zakladaní hasičských zborov v obciach. A tak už 6. júna 1924 bol vo Valaskej založený povinný hasičský zbor, ktorý mal 40 členov a prvým veliteľom bol poverený Jozef Revay. V tejto dobe v hasičstve bol zavedený veliteľský systém a za činnosť zboru a spolku bol zodpovedný veliteľ a výbor dobrovoľného hasičského zboru, ktorý pozostával v roku 1924 s nasledovných členov: veliteľ Jozef Revay, námestný veliteľ Rudolf Kováčik, tajomník Jozef Kovalčík, pokladník Ernest Laubert, gazda Jozef Kováčik, strojník Jozef Štubňa, revízori Jozef Kučera a Gustáv Mútňan. Za dobu 135 rokov sa vo funkcii vystriedali velitelia: Jozef Valentíny 1879-1923, Jozef Revay 1924-1934, Ľudovít Šteinsdorfer 1933-1934, Emil Mojžiš 1935-1954, Július Švantner 1955, Ján Kolenička 1955-1954, Otto Švantner 1960-1961, Milan Kúdelka 1964-1965, Anton Oravec 1966-1969, Jozef Kupčok 1970-1974, Pavel Zelenčík 1974-1993, Pavel Benedek 1993-2011, Alexander Murín 2011 až doteraz.

V roku 1935 bola v rámci zmien stanov zavedená funkcia predsedu hasičského zboru. Prvým predsedom dobrovoľného hasičského zboru vo Valaskej bol zvolený Ľudevít Papsún, ktorý vykonával funkciu do roku 1943. Ďalší predsedovia nasledovali: Arpád Kaliský 1948-1951, František Štubňa 1951-1954, Emil Mojžiš 1955-1959, Šimon Kupec 1960-1961, Emil Mojžiš 1962-l963, Jozef Kupčok 1964-1965, Vladimír Kúdelka 1966-1968, Milan Kúdelka 1969-1974, Jozef Bánik 1974-1975, Peter Turňa 1975-1993, Martin Libič, Peter Turňa 1993-1997, Vladimír Molčan 1997, Pavel Benedek až doteraz. Pavel Zelenčík nepretržite vykonával funkciu veliteľa hasičského zboru vo Valaskej 15 rokov, ďalej vykonával funkciu okresného veliteľa od roku 1997 až do roku 2012, čo je Tiež 15 rokov. Ešte stále vykonáva funkciu člena okresného výcvikového štábu DPO SR v Brezne. Peter

Turňa vykonával funkciu predsedu dobrovoľného hasičského zboru vo Valaskej 22 rokov. Od roku 1983 bol členom federálneho predsedníctva Zväzu dobrovoľnej Požiarnej ochrany Československa. Po rozdelení Československa pracoval ako člen pléna Zväzu dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenska. Ďalej ako člen prezídia Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenska, kde zastával funkciu viceprezidenta DPO SR.V roku 1997 pri vzniku okresu Brezno, bol zvolený za predsedu OV DPO Brezno túto funkciu vykonával do 2004.

V roku 2004 nastupuje na platenú funkciu riaditeľa okresného výboru

Dobrovoľnej požiarnej ochrany v Brezne, ktorú vykonáva do roku 2012. V tomto období ešte stále vykonáva funkciu člena okresnej kontrolnej a revíznej komisie.

Technické vybavenie Obecného hasičského zboru bolo úmerné danej dobe. Prvá hasičňa, kedy bola postavená, nie je známe, nakoľko ani najstarší občania, ktorí čo mali aké také poznatky a spomienky na Valaštianskych fajermanov, ako v tej dobe hasičov ľudia obecne volali, sa na stavbu prvej hasične nepamätajú. Vie sa len, že stála pri Hrone v miestach, kde stál Šuhajdov dom spolu s Obecnou ľadovňou. Bola v nej umiestnená štvorkolesová koňmi ťahaná striekačka plátenné vedrá, trhacie háky, a iný hasičský materiál. Nakoľko hasičňa bola na zlom strategicky umiestnenom pozemku na okraji obce, bola vystavená častým povodniam. Javila sa nutnosť postaviť hasičňu v strede obce, aby k požiarom bol skoro rovnaký dojazd, a nebola by ohrozovaná povodňami. A tak v roku 1900 bola postavená drevená hasičňa za kaplnkou. Do tejto hasične pribudla po prvej svetovej vojne ďalšia dvojkolesová koňmi ťahaná striekačka a v roku 1937 aj dvojkolesová motorová striekačka. A tak aj táto hasičňa prestávala vyhovovať požiadavke doby a aj hasičom. Napriek snahám hasičov o výstavbu novej hasične sa to do vypuknutia II. svetovej vojny nepodarilo realizovať. Cez vojnové roky boli iné starosti ako stavať novú hasičňu a po vojne tiež. A tak výstavba hasične musela počkať do 50-tych rokov. V roku 1950 sa začalo s výstavbou hasičského domu, ktorý bol dokončený roku 1952.No už v roku 1956 nastala potreba prestavať, hlavne rozšíriť požiarnu zbrojnicu a konečne sa konala prestavba hasične. Rôzne úpravy sa v hasični prevádzali do roku 1974 a to najmä pre prispôsobenie hasične dodanej technike. Roku 1965 bola Inšpekciou požiarnej ochrany v Banskej Bystrici dodaná cisternová automobilová striekačka RN-CAS 16 a keďže v hasični bol už uskladnený agregát PS-8, s prívesom dodaný roku 1962 bolo treba prerobiť garáž, vybudovať sklad PHM a vytvoriť dielňu pre strojníkov. V roku 1976 bol dodaný Inšpekciou pož. ochrany B. Bystrica trambus RTO, bolo potrebné znovu prebudovať vchod do hasične, urobiť nové kovové dvere, upraviť vchod do hasične. Toto všetko zabezpečovali popri svojich úlohách hasiči brigádnicky. Posledná veľká prestavba a modernizácia hasične sa previedla v roku 2008 až 2010 keď boli pristavené dve nové garáže a bol vymenený i interiér hasične, to za starostu Ing. Emila Gröneho. Treba dodať, že v roku 2010 bolo dodané ďalšie hasičské Daely- Iveco , ktoré nám odovzdal podpredseda vlády a minister vnútra JUDr. Robert Kaliňák dňa 2010. Na získaní uvedeného vozidla zohral nemalú úlohu p. Peter Turňa. Vtedajším starostom Ing. Grönem bola obstaraná a zakúpená, za výhodných podmienok a cenu, kvalitná štvorkolka Bombardír pre hliadkovanie v lesoch a chotári počas zvýšeného požiarneho nebezpečenstva pre Obecný hasičský zbor.

Toľko z histórie hasičstva vo Valaskej a súčasnosť je nasledovná. Dobrovoľný hasičský zbor vo Valaskej má 89 členov, z toho 14 žien. Predsedom Dobrovoľného hasičského zboru vo Valaskej je vrchný technik p. Pavel Benedek, veliteľom zbormajster p. Alexander Murín, ďalej vo výbore pracujú p. Krbiľa Radoslav pokladník, ktorý je zároveň aj predsedom okresnej revíznej a kontrolnej komisie pri OV DPO Brezno, preventívarom je p. Michal Lengyel, p. Michal Kúdelka, p. Brešťanský Jaroslav, p. Bánik Juraj, p. Zelenčík Miroslav, p. Vichr Jakub, p. Blažek Ľubomír sl. Šalerová. Predsedníčkou kontrolnej a revíznej komisie je p. Ing. Zuzana Slivková. Do zásahových hasičských družstiev je zaradených 30 členov. Títo členovia každoročne absolvujú previerku pripravenosti. Okrem toho máme aj jedno družstvo žien, ktoré dosahuje na pohárových súťažiach výborné výsledky, i keď družstvo bolo znovu obnovené len pred dvoma rokmi. Veľmi dobré výsledky tiež dosahujú chlapci z dorastu, ktorí už v súčasnej dobe štartujú za dospelých. Vo výzbroji má hasičský zbor tri motorové striekačky a to Trambus RTO CAS-16 a Tatru T-148 CAS 32,IVECO-DAJLY, Magirus 1800, štvorkolku Bombardier určenú pre zásah a hliadkovanie v neprístupnom lesnom teréne, štyri prenosné striekačky PP12,PPS 15 až PPS 18, Magirus jedno plávajúce a jedno stabilné čerpadlo, motorovú pílu Homelit, elektrocentrálu, 6 dýchacích prístrojov Saturn 5 a jeden oživovací prístroj Saturn 2, spojovaciu techniku vysielačky na frekvencii 112 a na sieti HaZZ .Okrem odbornej činnosti sa hasiči zapájajú i do bohatého spoločenské a kultúrneho života. Držiavame čestnú stráž v uniformách pri pomníkoch padlých pri oslavách oslobodenia obce, skončenia vojny a SNP. Asistujeme pri stavaní májov na námestí obce. Posledné roky organizujeme a usporadúvame tradičné Jánske ohne. Nie malú tradíciu má povestná bursa vo Valaskej. Táto akcia je výlučne hasičskou záležitosťou po niekoľko desiatok desaťročí. Každoročne prevádzame ukážky novej a starej hasičskej techniky v letných táboroch detí. Na požiadanie hasičských zborov usporiadame a predvedieme ukážku historickej techniky v historických uniformách pri ich jubileách a oslavách založenia DHZ. Odovzdávame malý upomienkový darček a chodíme gratulovať našim členom pri životných jubileách a svadbách. Tiež odprevádzame našich členov na poslednej ceste so zástavou čestnou jednotkou v uniformách.

Ako vidno históriu a vybavenie má Dobrovoľný hasičský zbor Valaská bohatú, no ochota mladých ľudí rozvíjať túto šľachetnú činnosť je na počet obyvateľov veľmi slabá, sú to 3-4 percentá. Nuž taká je história a súčasnosť Dobrovoľného hasičského zboru Obce Valaská 135 rokov od jeho vzniku.

A aká bude budúcnosť, záleží aké podmienky bude vláda a samospráva pre činnosť dobrovoľných hasičov obce vytvárať. Nakoľko aj posledná akcia usporiadaná Obecným hasičským zborom ukážka hasenia súdobou a historickou technikou - napriek pozvánke, ktorá bola uverejnená na obecnom kanáli a odvysielaná v miestnom rozhlase, nezaznamenala enormný záujem občanov o hasičstvo. To isté sa týka aj výstavy 135 rokov hasičstva vo Valaskej. Pritom na tejto výstave boli vystavené exponáty - takzvané rodinné striebro, ktoré už nebude možnosť v ďalšom období uvidieť. Výstavy sa nezúčastnili ani žiaci základnej školy. Ani speváka nebaví spievať pred prázdnym publikom, tak ani nás nebaví usporadúvať akcie, o ktoré nie je záujem verejnosti. Okrem vernisáže výstavu skoro nikto nenavštívil, ani členovia kultúrno-športovej komisie nám účasťou nevyjadrili podporu. Ani fotografie, ktoré nafotila obecná fotografka, nemal kto umiestniť na náš obecný televízny kanál, hoci ich bolo dosť a na rubrike kultúra bol len základný obraz dva týždne po oslavách.. Ani na akadémii sa občianska verejnosť nezúčastnila. Nuž tak oslavy prebehli tak ako prebehli, hostia boli unesení programom a jeho úrovňou a Valašťania sa už tešili na haruľu. Osláv sa zúčastnil prezident Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenska p. Pha Ladislav Petto, delegácia okresného výboru Dobrovoľnej požiarnej ochrany z Banskej Bystrice vedená predsedom OV DPO p. JUDr. Imrichom Kolpakom, delegácia OV DPO Brezno vedená riaditeľkou OV DPO Brezno p. Renátou Rusovou, riaditeľ okresného Hasičského zboru Brezno p. pplk.Ing. Ivan Švantner.Ďalej naše oslavy podporili: Starosta obce Podbrezová p. Mgr. Kardhordo, starosta obce Hronec p. Nemky Bohuš, starosta obce Valaská p. Ing. Uhrin, zástupca starostu Ing. Bánik a dôstojný p. farár Roman Kupčák. Tiež zástupcovia Dobrovoľných hasičských zborov okrsku z Osrblia, Hronca, Mýta pod Ďumbierom. Vzácnym hosťom ďakujeme za účasť a podporu. Obci Valaská za pomoc pri príprave osláv a finančnej podpore pre ich zabezpečenie. Vďaku vzdávame aj tým občanom, ktorí sa zúčastnili našej ukážky a vyslovili nám uznanie za predvedený program.

Výbor Dobrovoľného hasičského zboru obce Valaská

Zo života materskej školy

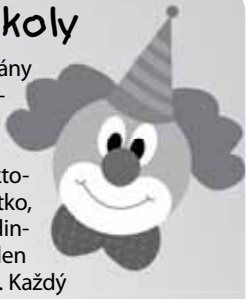

Druhý september, deň, kedy sa otvorili brány škôl na celom Slovensku pre tisícky deti. Nebolo to inak ani v našej materskej škole. Privítali sme detičky, ktoré našu materskú školu už navštevovali, ale aj tie celkom najmenšie, ktoré k nám prišli prvýkrát. Zvedavo obzerali všetko, pretože to bolo pre nich nové. Správali sa hrdinsky, niektorým nevypadla ani slzička, snáď len vtedy, keď sa bolo treba rozlúčiť s najbližšími. Každý začiatok je ťažký, a ja pevne verím, že všetky deti si zvyknú a budú sa na našu materskú školu tešiť. Prajem si, aby každý deň v našej materskej škole bol naplnený šťastím a veselým smiechom zdravých detí.

V tomto školskom roku bude navštevovať našu materskú školu 102 detí, z toho je 43 predškolákov, ktorí sa budú usilovne pripravovať na základnú školu. V materskej škole pracuje jedenásť pedagogických zamestnancov a dvaja nepedagogickí. Strava je dovážaná zo školskej jedálne pri ZŠ.

Zapojili sme sa do projektu PRINED pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia, zamestnali sme k týmto deťom aj asistentku. Využívame aj možnosť zamestnávať v našej materskej škole absolventky, ktoré získavajú u nás prax. V našej materskej škole bude vybudované centrum excelentnosti v spolupráci s neziskovou organizáciou EDULAB v rámci prebiehajúceho Programu podpory digitalizácie škôl.

Chcem sa podeliť s čitateľmi aj o naše prvé skúsenosti, pretože naša materská škola pôsobí už deväť mesiacov ako samostatná právnická osoba. Naše obavy, ako to zvládneme, boli zbytočné. Riaditeľka má nesporne viac zodpovednosti, ale myslím si, že sa zlepšila organizácia práce, lepšie hospodárime s pridelenými financiami vo všetkých oblastiach. Naša materská škola bola zriadená ako rozpočtová organizácia, všetky príjmy sústreďujeme na svojom príjmovom účte a výdavky realizujeme zo svojho výdavkového rozpočtového účtu. O financie a mzdy sa nám starajú externí zamestnanci, s ktorými máme uzatvorené dohody o pracovnej činnosti. Zjednodušila sa komunikácia s inými inštitúciami. Toto všetko sa deje za predpokladu, že riaditeľka je dobrý odborník a manažér, má kolektív zamestnancov, ktorí ju podporujú a pomáhajú jej a že túto prácu chcú vykonávať. Takže naše prvé skúsenosti sú veľmi dobré. A ja dúfam, že to tak ostane aj naďalej.

Čo nás čaká najbližšie. Detičky si pomaly zvykajú na nové prostredie a my s nimi uskutočňujeme rôzne zaujímavé aktivity denne. V mesiaci október privítame medzi nami všetkých starých rodičov, aby sme im ukázali, čo všetko ich vnúčatká zvládli za takú krátku dobu v MŠ. Budeme uskutočňovať ochutnávky ovocia a zeleniny, zavíta k nám divadielko Theátrum so svojím hudobno – vzdelávacím projektom pre deti predškolského veku. Už vo veľkom rozmýšľame nad vianočným programom detí, ktorý bude zároveň aj oslavou narodenín našej materskej školy. V septembri uplynulo šesťdesiat rokov odvtedy, ako k nám zavítali prví škôlkári. Veľmi sa tešíme na všetko, čo v našej materskej škole v tomto roku zažijeme. Určite to budú nezabudnuteľné zážitky nielen pre nás, ale aj pre rodičov a ich detičky. Želám si, aby v našej materskej škole aj naďalej vládla rodinná a pohodová atmosféra.

Babčanová Iveta, riaditeľka MŠ

Vôňa jesene a palaciniek z Piesku

Jeseň je čas, keď človek zbiera plody zo záhrad a z polí. Jeseňou nazývame aj obdobie v živote človeka. Práve v októbri vzdávame úctu tým, ktorí už zbierajú plody svojej práce a zaslúžene si vychutnávajú chvíle oddychu.

Miestna organizácia MS na Piesku pripravila, pri príležitosti Mesiaca úcty k starším, prvý ročník súťaže v pečení palaciniek. Do súťaže sa zapojili tri družstvá. Vôňa palaciniek sa šírila do okolia. Palacinky so šípkovým lekvárom, dusenými jabĺčkami, špenátové palacinky plnené mäskom ale aj vyprážané palacinky chutili skvelo. Všetky súťažiace predviedli svoju zručnosť a fantáziu aj pri aranžovaní palaciniek. Odmenou im boli hodnotné ceny. Nová zásterka alebo ručne zdobená varešk a určite potešili.

Pri spoločnom posedení sme si tiež pripomenuli 140. výročie narodenia J. G. Tajovského a prostredníctvom úryvku z jeho románu „Do konca“ sme si zaspomínali aj na našich starých rodičov.

Vďaka nášmu harmonikárovi Paťkovi sa napokon naše hrdlá veselo rozospievali.

Strávili sme spolu príjemné popoludnie. Škoda len, že sa podujatia nezúčastnili viacerí obyvatelia Piesku.

Mgr. Ingrid Sedliaková

Boli sme v Modrom Kameni

Spevokol Lipka pri MO MS sa v sobotu 4. októbra 2014 opäť zúčastnil na prehliadke zborového spevu v Modrom Kameni. Celé dopoludnie sa rímskokatolícky kostol ozýval zborovým spevom zúčastnených spevokolov z celého kraja. Náš spevokol Lipka sa prezentoval skladbami : Kolo Tatier čierňava , Cum de core, Zaspala Anička, Lipka a Tebie pojem pod dirigentskou taktovkou Jána Jenču a Bc. Martiny Škantárovej.

Práve vďaka ich odbornému vedeniu sme sa zaradili medzi popredné spevokoly, začo nám porota udelila v danej kategórii „Strieborné pásmo“. Potlesk ľudí v kostole svedčil o tom, že ich náš spev zaujal a veľmi sa páčil.

Patrí sa poďakovať OcÚ za dopravu a chutné občerstvenie, ktoré nám na cestu pripravil kolektív pracovníkov p. Štubňu.

Slová vďaky vyslovujem aj všetkým členom Spevokolu Lipka a dirigentom za kvalitné vystúpenie a za to, že svoj voľný čas venujú v prospech dobrého mena obce, v ktorej žijú ktorú reprezentujú a ktorú svojou kultúrnou činnosťou zviditeľňujú po celom Slovensku i v zahraničí.

Ing. Anna Fischerová

Predstavujeme Vám Mgr. Adrianu Škrváňovú, riaditeľku ZUŠ vo Valaskej

Výberovým konaním ste boli zvolená za riaditeľku ZUŠ vo Valaskej. Predstavte sa bližšie našim čitateľom – odkiaľ pochádzate, odkedy v ZUŠ pracujete?

Pochádzam z obce Medzibrod neďaleko Banskej Bystrice, ktorá je známa nielen pečením vynikajúcej harule, ale aj ochotníckym divadlom. Svoju umeleckú kariéru tu začínali aj také osobnosti ako: Jozef Konder, Juraj Sanitra a rodina Sokolovcov. Aj keď som vyrastala v Banskej Bystrici, obec Medzibrod mi prirástla k srdcu. Najskôr som pravidelne navštevovala starú mamu a neskôr som sa sem prisťahovala spoločne aj s mojou rodinou, kde teda už bývam 16 rokov. Vyštudovala som spev na Konzervatóriu v Žiline a vysokoškolské štúdium som ukončila na pedagogickej fakulte v Ružomberku, keďže som sa rozhodla venovať okrem umeleckej aj pedagogickej činnosti. Vo vašej obci som začala učiť v roku 1995 potom som nastúpila do ŠO Banská Bystrica. Aj keď divadlo milujem, svet detí a ich formovanie v oblasti hudby ma zlákal a do obce Valaská som sa vrátila v roku 2000 , kde som doteraz. Musím podotknúť, že obdivujem podporu zo strany obce speváckemu zboru a dychovému orchestru, s ktorými som mala možnosť spolupracovať. Sú tu skvelí ľudia a cítim sa tu ako doma. Aj toto bol jeden z dôvodov, prečo som sa rozhodla kandidovať na pozíciu riaditeľky ZUŠ.

Doteraz ste na plný pracovný úväzok pracovali v štátnej opere v Banskej Bystrici. Po vymenovaní to bude pre vás určite časovo náročnejšie? Budete v opere pracovať aj naďalej?

Určite áno. Divadlo má v sebe veľkú moc, učaruje vám a keď raz do divadelného sveta vstúpite, ťažko sa z neho vystupuje. Potlesk diváka a možnosť byť ohnivkom umeleckej reťaze je na nezaplatenie. Veľkou výhodou byť v praktickej činnosti je, že umelec stále na sebe pracuje, je pohotový a flexibilný, dokáže aplikovať zmeny v umeleckom dianí, a ak má vzťah k deťom a vie pretaviť svoje skúsenosti do pedagogickej činnosti, tak potom má pôsobenie v divadle a zároveň v pedagogike svoje opodstatnenie. Navyše pedagóg by mal byť vzorom pre svojich žiakov a žiaci by mali počuť ako pedagóg aplikuje svoje teoretické rozpravy. Čo sa týka času je veľmi dôležité vedieť si prácu dobre zorganizovať a mať v tom systém. A hlavne divadlo je založené na spolupráci všetkých zložiek. Práve toto mi v ZUŠ dosť chýbalo, pretože tu každý pracoval sám za seba, alebo spolupráca bola medzi kolegami len čiastočná. Mojím hlavným cieľom je spojiť vynikajúcich pedagógov, ktorých ZUŠ rozhodne má, podporiť ich kreativitu a nájsť spoločný cieľ, ktorý bude prezentovaný širokej verejnosti a nielen rodičom samotných detí.

Boli ste hlavnou organizátorkou muzikálu Mrázik, ktorý sme mohli vo Valaskej vidieť. Spolupracovali ste pri príprave programu Slniečko sa kotúľa, aj pri nahrávaní CD a DVD. Plánujete aj do budúcnosti so svojimi žiakmi pripravovať podobné predstavenia?

Áno, pokiaľ bude v ZUŠ prebiehať spolupráca, ktorá je dôležitým aspektom, aby takéto diela mohli vznikať. V rámci hudobnej jesene budeme prezentovať Slniečko sa kotúľa v inej podobe ako ste mali možnosť vidieť na krste CD, kde sme len prezentovali piesne a CD. Aby mala hudba a piesne Janka Jenču skutočné prvky muzikálu, rozhodli sme sa tam pridať viac textu a tancov - vytvoriť príbeh, v ktorom sa naozaj pozerá slniečko na to, ako sa mení ročné obdobie – teda bude obsahovať edukačné prvky pre deti v predškolskom veku. Navyše deti budú spievať naživo. Text napísala Táňa Vilhanová a scénu nám vytvorila spolu s deťmi Zuzana Medveďová. Rada by som pripravila aj vianočný koncert a neskôr učiteľský koncert v spolupráci s hudobnými telesami obce, ale v inej podobe ako zvyknú koncerty prebiehať – viac však neprezradím. Srdečne vás pozývam, príďte a uvidíte. Čo sa týka muzikálového prevedenia verím, že Janko Jenča skomponuje diela, ktoré budeme prezentovať pravdepodobne vždy v rámci hudobnej jesene. Samozrejme by som chcela spolupracovať aj so školami v obci, a tak môžu vzniknúť zaujímavé kooperatívne predstavenia.

V tomto školskom roku sa v ZUŠ – ke obnovil tanečný odbor pod vedením PaedDr. Michaely Badinkovej. Určite to bude obohatenie pre školu, ale aj pre obec....

V to pevne dúfam. A opäť sme pri tej spolupráci. Ak jednotlivé oddelenia: hudobné, výtvarne a tanečné nájdu spoločnú reč, vtedy budú muzikály a koncerty také, aké majú byť. V mojom záujme bude urobiť všetko preto, aby spomínaná spolupráca nastala a bola čo najlepšia. Rada by som tak oslovila budúcich žiakov našej školy, no zároveň aj súčasných, ktorí budú do spoločnej práce viac zanietení a budú školu navštevovať s radosťou, pretože sa tam bude niečo diať.

Ako si predstavujete ďalší vývin ZUŠ.

Mojím hlavným cieľom okrem spomínaného obnoveného tanečného odboru je dobudovanie respektíve zväčšenie dychového oddelenia. Hra na dychové nástroje mala v zuške veľký zástoj a momentálne máme málo žiakov – aj keď sa nám na začiatku školského roka niekoľko detí prihlásilo. Hru na plechové nástroje nevyučujeme, čo by som veľmi rada zmenila v spolupráci s kolegami dychového oddelenia, pretože v obci je dychový – tanečný orchester a je potrebné ho postupne dopĺňať novými mladými členmi. Týmto smerovaním by som rada vytvorila aj školský orchester, ktorý by vypĺňal hudobnú zložku v muzikálových alebo iných scénických predstaveniach. Ďalšou víziou je vytvorenie komorných zoskupení zo všetkých hudobných zložiek a v neposlednom rade - zväčšenie speváckeho zboru. Potrebné kroky sme spolu so zástupkyňou Bc. Martinkou Škantárovou podnikli a už máme 27 členov – z čoho sa nesmierne teším. Takže teraz je už len dôležité si deti udržať a vytvoriť im taký učebný plán aby bol zaujímavý a pestrý. Verím, že to kolegovia zvládnu a že Janko Jenča bude vyberať a aranžovať skladby tak, aby boli pre deti lákavé a pre poslucháčov nezabudnuteľné. Spomínali sme hudobný a tanečný odbor, a teda by som rada vyzdvihla prácu kolegu Rastislava Turňu, ktorý vedie výtvarný odbor, takže nepotrebuje moje nové vízie. Kolega pracuje s deťmi nesmierne zaujímavo a kreatívne a ja mu už len želám veľa nových úspechov v ďalšej tvorivej prací, v ktorej ho budem podporovať.

Touto cestou by som chcela zaželať veľa pracovných a osobných úspechov, trpezlivosti, nápaditosti vo vyučovacom procese a espritu v prezentácii umenia aj mojim všetkým ostatným kolegom.

Vo svojom voľnom čase ste sa venovali aj speváckemu zboru vo svojej obci. Ostane vám čas aj pre tieto aktivity? A ak vám ostane voľný čas, čomu ho okrem rodiny venujete?

Momentálne s chrámovým zborom v Medzibrode nepracujem, pretože skutočne mi už nezostáva čas. Moji spoluobčania spievajú radi, a tak sa pred Veľkou Nocou alebo Vianocami stretneme 2 -3 krát v nedeľu a spoločne sa pripravujeme a skúšame. Naša obec má ale veľké šťastie, pretože miestny pán farár vyštudoval AMU v Banskej Bystrici – hru na klarinete, takže skutočne máme fundovaného odborníka v tejto oblasti a sám realizuje potrebné skúšky. No a vo voľnom čase sa venujem záhradke – pestujem kvety a vytváram rôzne skalky – jednoducho priestor, v ktorom sa cítim dobre a trávim tam celé leto.

Ďakujem za rozhovor. Prajem pevné zdravie, veľa pracovných a osobných úspechov.

Rozhovor pripravila: Danka Králiková
Foto: Denisa Lepiešová

Cyklopretek HUGO BIKE v Brezne

Prečo názov „Hugo", to je asi nejaká firma, ktorá to sponzoruje..., počúval som z viacerých strán od pretekárov. Nie, to sme predsa my Brezňania nás volajú „Hugáni", tak som to pretekárom musel vysvetľovať. Niektorí sa zasmiali, niektorí sa spytovali ďalej, ale viacerým sa názov páčil s pripomienkou: „konečne niečo miestne a nielen meno na báze komerčnosti.

Ale oveľa podstatnejšie je že sa cyklopreteky v Brezne páčili a účastníci odchádzali so slovami: „Ďakujeme!" To naozaj poteší.

Trasa preteku viedla z námestia M.R.Štefánika na Banisko, ponad nemocnicu smerom na zvážnicu ponad Brezno, do doliny Drakšiar , ďalej na vysielač, Skalku a dolinou Lazná dole do cieľa na futbalový štadión. To bola trasa Hugo 1, niektorí však absolvovali 2 až tri okruhy. Tí si mohli naplno vychutnať krásu našich hôr priamo z biku, nakoľko ešte aj počasie v ten deň bolo nádherné-babie leto. Kája Hartl (účastník svetoznámych cyklomaratónov končiaci na stupňoch víťazov)- víťaz pretekov na najdlhšej trati po dojazde do cieľa bol z trate nadšený. Na moju otázku, čo ho k nám doviedlo (pretože tento pretek bol v jeho podaní profesionála z kategórie nenáročných), odpovedal: „Ešte som v tomto kraji nebol a neľutujem".

Naopak, veľká väčšina cyklistov bola zaskočená prevýšením trate! Nepočítali s takými stúpaniami. No nakoniec boli všetci hrdí na to, že to zvládli. Náš klub SCK Ďumbier bol zastúpený štyrmi pretekármi: Petrom Vlčekom, Richardom Schreinerom, Petrom Haviarom (3.miesto HUGO 2) a Izabelou Rafanidesovou (1.miesto HUGO-2) vo svojich kategóriách. Čo je ale najpodstatnejšie, nemali sme ani jeden úraz. Všetci došli do cieľa v poriadku.

Toto podujatie vzniklo spojením troch miestnych organizácii MŠK Brezno, zaber.sk, nás -SCK Ďumbier Brezno. Každý z menovaných sa zaslúžil o to aby všetko „klapalo". Ale ku koordinácii preteku bolo potrebné spolupracovať aj s políciou - SR-DO, Mestskou políciou, Marek Poliak z Valaskej, a logisticky veľmi nám pomohli na svojich „tátošoch": Pajero club z Banskej Bystrice, p.Tomáš Holý, a Hasiči Valaská so štvorkolkou a hasičským vozidlom prvého zásahu.

Ďakujem ešte raz všetkým dobrovoľníkom, ktorí nezištne pomohli HUGO BIKE „na svet". Bez takýchto ľudí, ktorých nemôžem všetkých vymenovať, by toto podujatie nebolo. Práve takéto akcie nás dostávajú do povedomia nielen miestnych ľudí, ale aj v zahraničí... nie nepreháňam, veď tu boli pretekári z celého Slovenska , z ČR a dokonca aj pretekár z Nemecka.

Tešíme sa o rok znova.

Text: Ján Kirdaj – predseda SCK ĎUMBIER Brezno
Foto: Radoslav Krbila, Juraj Tišliar

Milí rodičia!

V detskej ambulancii sa veľmi často stretávame s poruchami zraku už v útlom veku. Najčastejšie je to strabizmus –škuľavosť alebo väčšia chyba, lomivosti jedného oka, čo býva príčinou tupozrakosti. Tupozrakosť znamená znížené videnie jedného oka, pričom na samotnom oku nebadať žiadne zmeny. Pokles videnia môže byť rôzneho stupňa ,od ľahkého zníženia až po praktickú slepotu.

Dôležité je, že tupozrakosť sa dá liečiť. U detí vo veku 2-4 rokov je možné vo väčšine prípadov tupozrakosť úplne vyliečiť. U 5-6 ročných detí sa dajú dosiahnuť tiež veľmi dobré výsledky. Keď sa však s liečbou začne až v školskom veku, je nádej na úspech veľmi malá a veľmi často neprimeraná vynaloženému úsiliu zo strany pacienta i lekára.

Ak chcete, aby sa Vaše dieťa z tupozrakosti vyliečilo, aby dobre videlo obidvoma očami, musíte prísť na vyšetrenie včas a presne dodržiavať pokyny lekára. Taktiež musíte dbať na to, aby dieťa predpísané okuliare stále nosilo. Aby ich nosilo rado, musia mať vhodný rám, ktorý ani netlačí ani nepadá a sklá okuliarov musia byť vždy čisté. Vlastná liečba tupozrakosti spočíva v oklúzií, t.j. zakrývaním lepšie vidiaceho oka, takže dieťa je prinútené pozerať sa okom tupozrakým. Tým sa jeho videnie postupne zlepšuje a približuje sa k norme. Oklúziu možno robiť rôznym spôsobom. Často sa používajú oklúzory z umelých hmôt, ktoré dieťa dostane v očnej optike. Tam oklúzor prispôsobia tvárička dieťaťa a rámu okuliarov. Niekedy sa namiesto oklúzora používa náplasť, ktorou sa prelepí lepšie oko. Pri tomto spôsobe máme väčšiu istotu, že sa dieťa pozerá skutočne tupozrakým okom a nie nad oklúzorom alebo pod ním a tupozrakosť sa upravuje rýchlejšie. Dĺžku trvania oklúzie treba prísne dodržiavať. Spočiatku sa dáva na celý deň, nesmie sa odložiť ani na chvíľu. Ak rodičia nie sú v tomto smere dosť prísni a dôslední, liečenie sa neúmerne predlžuje a stráca sa drahocenný čas, v ktorom je tupozrakosť liečbe prístupná.

Často sa stáva ,že sa takto premárni celé obdobie predškolského veku a dieťa nevyliečené alebo nedoliečené začne chodiť do školy. Tupozrakosť liečená v školskom veku trvá podstatne dlhší čas -rok, dva aj viac. Okrem toho oklúzia lepšieho oka prekáža dieťaťu pri plnení si školských povinností. Keď dieťa chce pekne napísať úlohu, zloží oklúzor .A nemalú úlohu hrá u detí aj hanblivosť za nosenie oklúzora. Preto je veľmi dôležité začať s liečbou včas a to tak, aby tupozrakosť bola vyliečená ešte v predškolskom veku. Preto je dôležité všímať si dieťa už v prvých mesiacoch života, ako sleduje hračky, osoby, či neškúli, atď. Pri akomkoľvek podozrení na chybné videnie treba navštíviť svojho pediatra, ktorý zhodnotí, či treba vyšetrenie odborného očného lekára.

Pekné jesenné dni Vám praje
MUDr. Auxtová.

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA VO VYUČOVANÍ

Charitatívna odpadová šarkaniáda

kreatívna, charitatívna úloha
(11.9. -10.10.2014)

Žiaci 8. a 9.ročníka sa pod vedením svojich učiteľov pracovného vyučovania zapojili do Charitatívnej odpadovej šarkaniády. Pre odpad našli nové využitie v podobe šarkanov, zapojili sa do projektu UNICEF – Škola v krabicia urobili tak dobrý skutok.

Projekt podporuje vzdelávanie detí z chudobných krajín v Afrike formou základných učebných a školských pomôcok.

Naši žiaci – Recyklohráči ukázali, že majú okrem šikovnosti a fantázie aj dobré srdiečka a 200 bodov za účasť v súťaži venovali v mene lepšieho života deťom, ku ktorým nebol osud taký naklonený ako k nim.

Mgr.Gonosová Zuzana
Koordinátorka environmentálnej výchovy

Výlet vláčikom – ENVIRO VYCHÁDZKA

Dňa 30.9.2014 sme pre žiakov ŠZŠI zorganizovali enviro vychádzku do Vydrovskej doliny. Žiaci sa previezli vláčikom Čiernohronskej železničky, poznávali Lesnícky skanzen a mali veľa ďalších možností na pozorovanie krás jesennej prírody. Počasie nám prialo, slniečko hrialo a tak sme si všetci pobyt v prírode užili, oddýchli a nabrali pozitívnu energiu do ďalších dní.

Mgr.Gonosová Zuzana
Koordinátor environmentálnej výchovy

ČISTOTA *naša každodenná*

Dňa 16.10.2014 sme v našej škole uskutočnili prednášku spojenú s besedou na tému „Čistota naša každodenná".

Pani Bystrianska, zdravotná sestra, vysvetlila deťom význam čistoty v našom živote, malé deti hravou formou nasmerovala na to, aby pochopili, prečo je dôležité napr. umyť si ruky po použití WC, pred jedlom...

Starším žiakom vysvetlila význam hygieny v pubertuálnom veku s poukázaním na choroby, ktoré pri nedostatočnej čistote môžu dostať.

Deti sa pýtali na to, ako, kedy a prečo si majú čistiť zuby, ako často sa umývať, aký je rozdiel medzi sprchovaním a kúpaním a pod.

Na ich tvárach sa zračil záujem o danú tému, čo vyplynulo z otázok, ktoré kládli.

Aj keď sa nám zdá, že k spomínanej téme niet už čo dodať, nezaškodí si ju pripomenúť napr. aj takýmto spôsobom.

Mgr. Mária Baková, učiteľka ŠZŠI Valaská

TÝŽDEŇ ZDRAVIA

V týždni od 13. do 17. októbra 2014 sa žiaci ŠZŠI Valaská pod vedením svojich vyučujúcich venovali na hodinách témam zdravého životného štýlu. Tak ako ovocie a zelenina hýria pestrými farbami, tak aj žiaci sa stali malými svetielkami zdravia.

Počas vyučovania pripravovali žiaci zeleninové šaláty, ovocné koktaily, pozreli si prezentáciu o zdravej strave, zostavovali zdravý a chutný jedálny lístok, diskutovali o význame správnej životosprávy, riešili kvízy, prešmyčky či písali krátke básničky, maľovali ovocie a zeleninu.

Každý deň v týždni si mali priniesť zdravú desiatu. Miesto sladkostí žiaci konzumovali jabĺčka, banány, pomaranče, jogurty či pečivo s chutnou pomazánkou.

Sprievodnými aktivitami tohto týždňa bola aj beseda s názvom „Čistota naša každodenná" a „Beh zdravia". Na konci týždňa sme s deťmi celý týždeň vyhodnotili a poukázali spoločne na pozitívny prínos zdravého životného štýlu pre zdravie detí.

Mgr. Nezbedová

Florbal sa na našej škole teší čoraz väčšej popularite

V tomto školskom roku sme začali už **druhý** ročník **florbalového krúžku**. Po minuloročných výborných výsledkoch na okresnej súťaži v Nemeckej a následne priateľským turnajom s Podbrezovou sa krúžok stal veľmi obľúbený u žiakov našej školy. To, že florbal nie je záležitosťou len chlapcov dokazuje aj záujem našich dievčat o tento šport.

V tomto roku sa na florbalový krúžok nahlásilo *19 chlapcov* z mladšej kategórie (5. – 7. ročník), *17 chlapcov* z staršej kategórie (8. – 9. ročník), a novinkou je družstvo *ôsmich* odvážnych *dievčat*. Teda spolu navštevuje florbalový krúžok až **44 žiakov** našej školy. Je to krúžok s najväčším počtom žiakov na našej škole.

V tomto školskom roku nás čaká tvrdý tréning, aby sme na okresnej florbalovej súťaži v marci 2015 a následne na florbalovom turnaji vo Valaskej v júni 2015 uhrali čo najlepší výsledok.

PaedDr. Matúš Magera, tréner a vedúci florbalového krúžku

Časť tímu dievčat (L. Janíková, L. Haľková, D. Peťková, S. Zimová, I. Švantnerová)

Z histórie škôl

V rámci kultúrnej jesene bol 20.októbra 2014 v parku na Školskej ulici odhalený pomníček Antonovi Kúdelkovi, znamenitému učiteľovi, kronikárovi a kultúrno-osvetovému pracovníkovi. Autorom diela je Mgr. Rastislav Turňa, učiteľ našej ZUŠ.

V rovnaký deň bola vo výstavnej sieni kultúrneho domu otvorená výstava „Z histórie škôl vo Valaskej". Príďte si zaspomínať, tí skôr narodení. A mladí, spoznajte bohatú históriu škôl a život žiakov v našej obci v dávnej i nedávnej minulosti.

text a foto: Ivan Karak

Valašťania na Pieninách

Pieninský národný park (skr. PIENAP) je národný park na severnom Slovensku. Nachádza sa v západných Pieninách pri hranici s Poľskom. Územie sa nachádza v severnej časti Spiša, nazývaného tiež Zamagurie Je to najmenší národný park na Slovensku, a jeho rozloha je 37,5 km^2. Na území žili v minulosti prevažne Slováci, Gorali, Rusíni, Poliaci no i Židia, Nemci a Rómovia. Patrí medzi najviac navštevované regióny Slovenska a vo svojom blízkom a širšom okolí pos kytuje širokú paletu možností na trávenie aktívnej dovolenky. Turisticky zaujímavou atrakciou je predovšetkým splavovanie na pltiach 9 km dlhého Prielomu Dunajca v úseku z Červeného Kláštora do Lesnice. V tejto časti Dunajca je zaujímavosťou, vyvierajúci Storočný prameň a ten, kto sa z neho napije, bude vraj žiť 100 rokov. Park ponúka tradičný folklór a architektúru, hlavne obec Červený Kláštor a múzeum národnej kultúry.

A preto sa aj naša 9 členná skupina : Michal Patráš, Jozef Barzík, Pavel Zelenčík, Peter Katreniak, Janko Gildein, Martin Krupa, Anton Medveď, Dušan Pipich a rodák zo Zamaguria- Stanislav Harendarčík rozhodla navštíviť tento kraj, ako aj iné správne partie z Valaskej, ktoré navštívili a navštevujú krásy Slovenska. Pre krátkosť času sme nevyužili všetky možnosti, ktoré tento kraj ponúka. Splav po rieke Dunajec nás presvedčil, že sme si vybrali správne miesto a domov sme prišli s presvedčením, že sa tam opäť vrátime a pripomenieme sa Zamaguriu, že aj obec Valaská si váži ich prírodné krásy.

Text: M. Krupa, Foto: Goral Laco

VÍTAME VÁS

Narodil sa občan vzácny aj keď maličký.
Čo mu dáme do vienka?
Úsmev otca – lásku jeho mamičky!
Narodil sa občan vzácny – aj keď maličký.
Narodil sa celej obci, všetkým pre radosť.

Kmotry pečte radostníky,
by ich bolo všetkým dosť.
Veď k nám prišiel premilený hosť.
Prišiel on k nám všetkým pre radosť.

Narodili sa:
Katarína Belková
19.augusta 2014
Adam Pavlovský
10.septembra 2014
Adam Auxt
14.septembra 2014

A my vám – Katuška a Adamkovia - všetci z celej duše želáme, aby ste strávili detstvo slnkom lásky prehriate.
Pri otcovi svojom a v náručí matkinom vitajte medzi nami a raste ako z vody.

JUBILANTI

Nezaletí od stromu list javorový tak ďaleko, aby zraku celkom zmizol.
Akože by bol vinš hluchým priateľovi, keď čas narodením do vrások mu vtisol.

Emília Kubove
MUDr. Jozef Ďuriš
Jolana Švantnerová
Margita Šebová
Augustína Porubiaková
Božena Miklošková
Ladislav Kohút
Darina Fellnerová
Jozef Molnár
Jolana Haraburdová
Ján Koža
Emília Kántoráková
Mária Paulovičová
Margita Vagaská
Agnesa Zlukyová
Zuzana Hadžegová
Halina Čižovičová
Július Tóth
Anna Kučerová
Margaréta Hudecová
Mariana Libičová
Margita Pohorelcová

Vážení jubilanti, želáme Vám za tú lásku, opateru, obetavosť, odriekania
nech Vám život zdravím, mierom, blahom odplatí,
nech Vám šťastie zažiari, aj keď sa slnce skláňa,
a chodníček k spokojnosti nech nie je Vám zaviaty.

Blahoželáme pani Zlatici Dianiškovej

V týchto dňoch sa dožíva naša spoluobčianka pani Zlatica Dianišková krásneho okrúhleho životného jubilea 90. rokov. Ešte pred niekoľkými rokmi bola veľmi aktívna či už v rodinnom, alebo verejnom živote. V súkromí - vzorná mama, ktorá ovdovela v mladom veku a rodinné starosti ostali len na jej pleciach. Nikdy sa nesťažovala, nenadávala, ťažký život brala, ako prišiel. S pokorou a každodennou prácou. Synov vychovala s veľkou láskou a obetavosťou , ktorá sa jej teraz spätne po rokoch vracia. Mala a vždy má veľmi krásny vzťah k prírode a zvlášť k lesom. Manžel bol horár a túto lásku k prírode spolu zasiali aj do svojich dvoch synov Emila a Daniela. K jej rodine neodmysliteľne patrí vodopád kvitnúcich begónií pri dverách ich domu, sladký med, ktorý ponúka syn Daniel, vrúcny úsmev, priateľský stisk dlane, a neopísateľný pokoj a pohoda...

A keďže prežila aj vojnové roky ovplyvnilo to aj jej život. Je dlhoročnou členkou zväzu protifašistických bojovníkov. Ešte nedávno veľmi aktívne dopisovala do časopisu Bojovník, kde sa podelila o svoje zážitky, a aj na výročných schôdzach ZPB hovorila o svojich vojnových spomienkach.

K sviatku jej zablahoželali aj členovia výboru ZPB vo Valaskej, oblastný výbor ZPB v Brezne a k vinšom sa pripájame aj my. Pani Zlatke želáme pevné zdravie, šťastie v kruhu svojich najbližších. Pevne verím, že v budúcnosti sa podelí o svoje spomienky a my ich radi ponúkneme aj našim čitateľom. *text a foto D. Králiková*

BLAHOŽELÁME

Už je len málo tých, ktorí môžu svedčiť o veľkom medzníku dejín o SNP, ako priami účastníci. Teší nás, že v našej ZO SZPB Piesok takého máme – Klementa Balcu, ktorý i napriek úctyhodnému veku a podlomenému zdraviu, svojimi spomienkami nám oživuje udalosti spred sedemdesiatych rokov. V rozhovore s ním si každý človek s povzdychom uvedomuje vzácnosť života v mieri. Svojou každoročnou účasťou na úprave pamätníka na Táľoch a na pietnych aktoch, rozochveje srdce každého staršieho i mladšieho charakterného človeka. Právom si zaslúžil vyznamenanie MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY, ktoré mu bolo slávnostne udelené v Banskej Bystrici pri oslavách 70. Výročia SNP. Srdečne mu blahoželáme a prajeme mu všetko najlepšie, veľa zdravia a ešte mnoho rokov života v kruhu rodiny v našej ZO.

V. Babčanová, ZO SZPB Piesok

Stará studňa
/O odpúšťaní/

Stará studňa ticho vzdychla:
„Ach, načo som!
Živá voda, čo prúdila mojím
čistým dnom,
dávno zmizla pod nánosom,
ach, načo som."
Kedy naposledy sklonili sa ku
mne smädné ústa?
Kedy naposledy, rozčerila
hladinu teplá ľudská ruka?
Kde sú veselé spevy dievčat
z dediny?
Kde sú plaché srnky z jedliny?
Kde sú jagavé hviezdy
odrážajúce sa na mojej hladine
v striebornom svite mesiaca,
ako v kryštálovom zrkadle.
Hľadala v pamäti vekov ten čas,
keď zmizla z nej živá voda.
Keď ju otrávila ľudská krutosť,
pýcha a zloba.
Dávno im odpustila.
Celá sa vrúcnou túžbou naplnila:
„Aké krásne bolo dávať.
Dokedy ešte musím strádať?"
Takto sa studňa dennodenne
sama so sebou zhovárala.
V noci ju počúvali mesiac
a hviezdy,
cez deň šumiaci les a vánok
svieži.
Všetkým bolo studni ľúto:
„Mala by vyčistiť svoje dno..."
Niesli sa tiché hlásky krajinou.
„Sama to nedokáže, kto jej
v súžení pomôže?"
A vrúcna túžba pomôcť,
niesla sa hore k výšinám,
až naplnila krajinu.
Prišiel človek a nie sám!
Vyčistil studňu, skrášlil okolie.
Vytryskla živá voda
a naplnila ju,
tak ako láska srdce človeka,
po okraj.
Spievali o tom vtáci,
šumel les.
Šepkali mnohé ústa,
ba pocítil to celý kraj.
Že láska sa tam vrátila,
že dávať je viac ako brať,
že je krásne odpúšťať.

„Ak ti niekto ublíži,
nemusíš ťarchu v hrudi niesť,
ak odpustiť vieš."

Mgr. Mária Pacerová

Aj dnes má čo povedať odkaz SNP

V posledných augustových dňoch si celé Slovensko pripomenulo 70. rokov od vypuknutia SNP. V našej obci Valaská sme si túto udalosť pripomenuli 28.8. 2014. Na oslavách sa zúčastnili hostia: primátor mesta Brezna pán Ing. Jaroslav Demian a predseda okresnej organizácie Smer pán Mgr. Ján Račák. Za OÚ sa zúčastnili zástupca starostu pán Ing. Peter Bánik, prednosta Ing. Peter Minárik a pani Danka Králiková. Pri tejto príležitosti pán predseda ZO Ing. Juraj Uhrin vo svojom slávnostnom prejave zdôraznil veľký význam SNP v histórií Slovenska. Minútou ticha sme si uctili pamiatku našich občanov, ktorí stratili svoje životy. Na záver zaznela báseň v podaní Miroslava Mihoka. Po ukončení sa účastníci ako i občania odobrali k pomníkom na cintoríne a v materskej časti obce za sprievodu dychovej hudby pána Jána Jenču a Speváckeho zboru. Nasledoval pietny akt položenia kytíc k pamätníkom zástupcami mesta Brezna a ZO – SZPB za zvukov smútočného chorálu. Záverom Spevácky zbor zaspieval vlastenecké piesne ako aj piesne ospevujúce naše krásne Slovensko. Po ukončení osláv sme pre účastníkov pripravili malé posedenie v klube dôchodcov. SNP bolo vyvrcholením ozbrojeného domáceho odboja a zároveň obranou vlastného územia. Okupačné vojská vraždili a popravovali zajatých povstaleckých vojakov, partizánov a ich rodinných príslušníkov. Do koncentračných táborov odvliekli tisícky ľudí, vypálili a zničili mnoho slovenských dedín a osád. Pri tejto príležitosti Oblastný výbor SZPB v Brezne v spolupráci s Banskou Bystricou a múzeom pripravili stretnutie generácií a dôstojnú spomienku na obete fašistami vypálenej obce Kalište,- 16.8.2014. Organizátori pozvali členov SZPB, domácich i zahraničných ústavných činiteľov , zástupcov vypálených obcí a ďalších obcí. Okrem pietnej spomienky bol kultúrny program a ukážky klubu vojenskej histórie. Tak ako Kalište boli vypálené obce a nevinné obete boli upálené a zastrelené, musíme spomenúť na Ostrý Grúň, Kľak, Telgárt, Baláže, Kremnička vápenka Nemecká a ďalších 101 slovenských obcí . Je našou povinnosťou nezabudnúť na tie hrôzy, ktoré nacisti napáchali na bezbrannom ľude. Každý národ musí poznať vlastnú minulosť, aby sa z nej mohol poučiť. K spomienkam na SNP sa budeme aj naďalej vracať a pripomínať ich mladším generáciám. „ Nikdy nezabúdame na vojnové obete ani na utrpenie ľudí, ktorí prežili".

Lýdia Krupová
ZO- SZPB

Vieme byť ešte vlastenci?

Nedávno sme si pripomenuli 70. výročie Slovenského národného povstania, jednej z najvýznamnejších udalostí v histórii slovenského národa. V našej obci sa pietny akt začal na námestí dokonca za účasti poslanca NRSR Jaroslava Demiana. Veľmi ma zamrzelo, že pri zvuku našej štátnej hymny zostala väčšina ľudí na námestí sedieť bez akéhokoľvek prejavenia úcty jednak k udalosti, ktorú sme si pripomínali a k štátnej hymne. I deti sa to učia na základnej škole. A keď to nevedia, je to ideálna príležitosť to deti naučiť a vysvetliť im to a aj takto budovať v nich pocit vlastenectva. Štátna hymna sa nehrá hocikedy, skrýva sa za ňou vždy nejaká udalosť hodná našej pozornosti, úcty, vďaky.

Nehanbime sa pri znení štátnej hymny postaviť, alebo sa zastaviť na chvíľu a aspoň týmto gestom vyjadriť úctu a svoj postoj k našej vlasti a ukázať to aj deťom a mládeži. Ak ešte vôbec vieme byť vlastenci.

R. Hlaváčik

28. október

Asi žiadnemu človeku nie je ľahostajný deň jeho narodenia. Vyskytuje sa na mnohých osobných dokumentoch. Až po ňom nasledujú ďalšie významné životné udalosti. Vyškrtnúť si zo zoznamu významných dní pripomienku vlastných narodenín je ťažko pochopiteľné čudáctvo.

28. októbra 1918 sa na mape sveta objavil nový štát – Československo. Bol jedným z dôsledkov prvej svetovej vojny. Vznikol na troskách rakúsko-uhorskej monarchie. Bol výsledkom dlhoročného úsilia a vôle dvoch národov po spoločnej existencii. V danej historickej situácii neexistovalo pre Slovákov žiadne iné rozumné riešenie. Na mapách boli prvýkrát zakreslené hranice tohto štátneho útvaru. Hranice Slovenska dovtedy neboli nikdy vymedzené. Slovensko pre svet začalo existovať práve od tohto dátumu. Dovtedy to bol len región Uhorska zvaný Horná zem. Iba ťažko by sme v našich dejinách našli udalosť, ktorá tak významne pozdvihla ekonomický, kultúrny a politický rozvoj Slovenska. V spoločnom štáte Čechov a Slovákov sa stal 28. október najvýznamnejším štátnym sviatkom pre obidva národy. V slovenskom kalendári medzi štátnymi sviatkami by sme ho však teraz márne hľadali. Zrušili ho, vyškrtli ho. Aká bola historická logika v hlavách poslancov, ktorí to odhlasovali? Osobne sa za tento ich čin hanbím.

Ktovie čo by na to povedal Milan Rastislav Štefánik, ktorý sa veľkou mierou zaslúžil o jeho vznik. Práve tohto roku uplynulo 95 rokov od jeho tragickej smrti. Letecká havária 4. mája 1919 pri ktorej zahynul, nebola nikdy spoľahlivo objasnená. Jeho výnimočné zásluhy a pamiatku si pripomínajú s úctou obidva národy. Prečo si teda nepripomíname rovnakým spôsobom spolu s Čechmi aj významný dátum 28. október?

Ivan Karak

M. R. Štefánik, astronóm, meteorológ, politik, diplomat, francúzsky generál, spoluzakladateľ Československého štátu. Štefánikova socha v Prahe pred hvezdárňou, ktorá nesie jeho meno.

Vdp. Anton Vačko,
dekan – farár

Anton Vačko sa narodil 14. novembra 1914 v obci Kolačno, okres Topoľčany. Bolo to v roku vypuknutia 1. svetovej vojny, do ktorej musel narukovať aj jeho otec. Zahynul na fronte ešte pred narodením syna. Jeho milovaná maminka ho vychovávala sama. Päť ročníkov ľudovej školy vychodil vo svojom rodisku. Potom študoval na Štátnom reálnom gymnáziu v Prievidzi, kde v roku 1934 zmaturoval. Po maturite študoval na Vysokej škole bohosloveckej v Banskej Bystrici, kde bol 5. februára 1939 vysvätený za kňaza. Ako kaplán účinkoval vo Veľkých Uherciach, v Jastrabej a v Detve. Od 15. mája 1945 pôsobil ako farár vo Valaskej, až do svojej smrti v roku 1986. Pochovaný je v kaplnke sv. Františky Rímskej.

Situácia vo valaštianskej farnosti pred príchodom pána farára Antona Vačka.

Dňa 1. apríla 1944 odišiel pán farár Michal Minárik z Valaskej do Ladzian, odkiaľ prišiel farár Dr. Jozef Straka. Jeho pôsobenie vo Valaskej bolo krátke. Bol zapojený do SNP, po zatlačení povstalcov do hôr odišiel i on. Nato prišiel na jeho miesto pán farár Murár, ktorý však po priblížení sa frontu z obce odišiel. Valaská zostala v najťažších chvíľach bez kňaza. Keď začali dopadať prvé strely priamo do dediny, prišiel zo susedného Hronca páter Alojz Kolmačka, ktorý obstarával všetky cirkevné záležitosti. Počas prechodu frontu pomáhal ľuďom ako mohol. Keďže vedel nemecky, intervenoval u nemeckého orstkomanda v prospech občanov. Po nociach strážil dedinu spolu s richtárom Šimonom Barzíkom, čím boli včas spozorované a uhasené požiare vzniknuté od zápalných striel.

Kronikár Anton Kúdelka toto všetko zaznamenal, aby bolo v budúcnosti známe, prečo Valašťania po skončení vojny chceli, aby v ich farnosti zotrval páter Alojz Kolmačka. Cirkevná vrchnosť rozhodla o preložení pátra Kolmačku na Kordíky. Do Valaskej bol určený mladý kňaz Anton Vačko.

Príchod nového kňaza

Prišiel z Detvy, predošlého pôsobiska, na starom bicykli, ktorý sa mu cestou pokazil, takže viac putoval pešo. (Železnica bola po vojne zničená.) Keď došiel „hradskou" od Brezna do dediny, zastavil sa blízko fary pri hlúčku žien. „Pochválený buď Ježiš Kristus", poklonil a opýtal sa : „Ženičky, prosím Vás, mohli by ste mi povedať, či som dobre potrafil na faru do Valaskej? Ja som váš nový duchovný". Takto mi opísala moja teta prvé stretnutie s farárom Antonom Vačkom. Ženy ho privítali, a teta Kučerová od Vargov ho pozvala na obed. (Táto rodina bola novému farárovi nápomocná od prvej chvíle ako prišiel, až do tragického skonu.) Jeho začiatky v obci boli ťažké. Dedinčania sa nemohli zmieriť s tým, že páter Kolmačka musel odísť. V roku 1953 do života mnohých kňazov zasiahla štátna moc. Páter Kolmačka bol nespravodlivo odsúdený a väznený. V tom čase odviedli do vyšetrovacej väzby aj pána farára Antona Vačka. Dedinčania mali o neho strach a tešili sa, keď sa vrátil. Býval v starej 250 ročnej fare blízko Hrona, no v 60-tych rokoch min. storočia sa presťahoval do novej fary, postavenej v bývalej školskej záhrade pri kostole.

Obľúbený služobník svojich farníkov.

Vdp. Anton Vačko slúžil občanom po celú dobu 42. ročného účinkovania vo Valaskej. Ľudí na sídlisku pribúdalo, krsty a svadby v kostole boli v rokoch 1950 - 70 veľmi časté. Starší občania si ešte pamätajú, ako sa kedysi odbavovali pohreby. Domy smútku neboli, mŕtvy ležal v truhle doma v izbe. Prvá pohrebná rozlúčka sa konala na dvore pri dome nebohého. Truhlu položili na „hokerliky" /stoličky bez operadla/ a okolo si na stoličky posadali najbližší príbuzní. Pán farár, kostolník, miništranti s krížikom a zástavami chodili k zomretému pešo nielen po dedine, ale aj na Piesok. Truhlu do kostola niesli chlapi z rodiny zomretého na drúčkoch, pri väčšej vzdialenosti sa striedali. Piesočania z kolónie si objednávali smútočný pohrebný voz, ktorý bol majetkom podbrezovskej fabriky. Počas zádušnej omše postavili truhlu v kostole pred lavice. Pri poslednej rozlúčke nad otvoreným hrobom ukončil obrad pán farár, za spoluúčinkovania cirkevného zboru. Na pohrebných obradoch sa zúčastňovala takmer celá dedina. Ľudia spomínajú, že keď išiel pohrebný sprievod z Piesku od Vyletelov, pán farár rozhodol, že sa pôjde dolu Pieskom /cez kolóniu/ a nazad „hradskou" hore Urokyťou, nie skratkou. To bola úcta ľuďom, s ktorými sa pán farár za dlhé roky pôsobenia zžil, poznal každého po mene. Môj starý otec Martin Bánik bol istého času v cirkevnej rade. Ako dieťa som sa zúčastnila výletu - guľášu v Suchej doline s pánom farárom a viacerými rodinami. Podnes si opatrujem „fotočky" z tohto podujatia. Starý otec chodil do kostola len na sviatky. Celé dni ťažko pracoval, ako povozník pomáhal ľuďom pri zvážaní úrody. Keď umrel, pohreb vychádzal na sobotu. Pán farár povedal: „Martinka pochováme v nedeľu, zaslúži si to." Za ľudskosť a neúnavnú službu pre farníkov zostal v ich srdciach navždy.

Za socializmu to pán farár nemal jednoduché. Okolo roku 1970 ešte učil žiakov náboženstvo v dolnej škole na sídlisku. Neskôr vyučoval náboženstvo na fare. Deti tam chodili viacmenej tajne a bolo ich poriedko, rodičia sa báli, aby v posudku na žiaka nebol zápis: „Nevysporiadaný s náboženskou otázkou".

Osudná cesta

Keď nastúpil pán farár do Valaskej, na cestovanie mal k dispozícii koč /bričku/, ktorý stál na farskom dvore. Kočiša mu robil Anton Havrila so svojím konským záprahom. Vozil ho za cirkevnými povinnosťami, ktoré mal aj v Bystrej. Neskôr, keď prišli do módy malé jednosedadlové motocykle, kúpil si taký aj pán farár, aby sa mohol skôr presúvať k farníkom, k návštevám a spovedaniu starších a nemocných občanov. Nová doba automobilizmu priniesla potrebu vlastniť auto aj pre pána farára, kúpil si tmavomodrú fiatku. Družstevní traktoristi, ktorí mali dielňu v bývalej škole pri moste, učili pána farára šoférovať.

V jeden deň, keď sa s priateľom, tiež kňazom, vybral na návštevu na faru do Revúcej, prišla do Valaskej zvesť o nešťastí. Pán farár Anton Vačko, ako spolujazdec sediaci vedľa vodiča, zahynul pri autohavárii vo veku 72 rokov. Bola to smutná udalosť pre celú našu obec, no najväčšia rana pre jeho matku, ktorá žila so synom na fare. Rakva s telesnou schránkou nebohého bola uložená v kaplnke sv. Františky Rímskej, ktorá stojí blízko kostola. Na ľavej, vnútornej stene kaplnky, je umiestnená fotografia pána dekana a pamätná doska s nasledovným textom:

„Tu očakáva vzkriesenie
Vdp. Anton Vačko
dekan – farár
narodený 1914 v Kolačne

Po autonehode zahynul v Revúcej 2. sept. 1986 po 42 rokoch horlivej dušpastierskej práce vo Valaskej. Bože osláv jeho dušu. Matka bolesti, buď so mnou vo večnosti".

Vdp. Anton Vačko bol najdlhšie pôsobiacim kňazom vo farnosti Valaská. V novembri roku 2014 si pripomíname výročie - 100 rokov od jeho narodenia.

Mária Luptáková

Sv. prijímanie v roku 1957

SPOMIENKY

Na poslednej rozlúčke, tej so svetom, tej, kde už oči suché sú a srdce slzy roní,
kde každý zrazu stratí reč. Len smutná pieseň, kvet a zvony hlásia, že všetko je už dávno preč.
Posledný úsmev zamrzol Ti na perách, na oči sadol ľahký sen.
Rozprestrúc doráňané krídla sťa anjel, dáš sa v let pohľadať bez nás iný krajší svet.
Ty už slobodný si naveky. Len srdcia majú smutné putá...
Chýba nám Tvoj úsmev, objatie, stisk ruky, prítomnosť bez Teba je stále krutá...

V tieto dni si s bolesťou a smútkom v srdci pripomíname pätnáste výročie úmrtia nášho syna **Mária Bachratého**, ktorý zomrel vo veku nedožitých 26 rokov. Prosíme, venujte mu tichú spomienku. S láskou spomínajú rodičia, brat s rodinou, ako aj ostatní príbuzní

Pod krížom Tvojím drahý Kriste,
hľadal som a našiel útočište.

Dňa 6. augusta 2014 sme si pripomenuli 3. výročie odchodu do večnosti nášho blízkeho príbuzného **Ivana Fašku**. Spomínajú: matka, synovia Ivan a Ján, brat Igor a ostatná rodina.
Najväčšia radosť je rodičovská radosť, najväčšia bolesť je rodičovská bolesť, prosím Ťa, ó Bože, daj sily mi ju niesť.

Ťažko je bez Teba, smutno je nám všetkým, už nič nie je také, ako bolo predtým. Už niet návratu ani nádeje, len cesta k hrobu nás k tebe zavedie.
Bez Teba už žiť musíme, no v srdciach našich stále Ťa nosíme.

Dňa 20. augusta uplynuli tri roky, odkedy nás navždy opustil náš drahý otec a starý otec **Július Zelenčík**. S láskou spomínajú dcéry Marcel a Eva s rodinami.

„Stále je ťažko a smutno nám všetkým. Nič už nie je také, ako bolo predtým. Všade okolo chýba aj po roku Tvoj hlas. Mala si rada život, my Teba, Ty nás. Čas plynie ako tichej rieky prúd, kto Ťa mal mamička, rád, nemôže zabudnúť.“

Dňa 5.9.2014 uplynul smutný rok, odkedy nás navždy opustila naša drahá mamička **EDITA HARINEKOVÁ**. So stálou láskou v srdci na ňu spomínajú syn Oskar, dcéra Bea a ostatná smútiaca rodina.

Dňa 10. septembra 2014 uplynulo 15 rokov od náhlej smrti manžela, otca a brata **Mariána Klimenta.** Ďakujeme všetkým, ktorí mu venujú tichú spomienku.
Manželka s rodinou.

A zas je tu ten smutný čas spomienky, keď odišiel si naveky – náš drahý manžel a otec **František Ovsaník**. Dňa 10. októbra 2014 si pripomenieme smutné 2. výročie jeho úmrtia.
S láskou a úctou spomína manželka, syn, kmotra a krstná dcéra s rodinnou.

Matka, ktorá vychová 10 detí je navždy zapísaná v srdciach svojich detí. Bola vzorom statočnosti, pracovitosti a obetavosti. Stále nám chýbaš mami a preto nikdy nezabudneme, čo si nás naučila. Spomienky sú stále živé.

15.10.2014 si pripomenieme 10 rokov odvtedy, kedy dotĺklo statočné srdiečko našej drahej mamy, starkej a prastarkej **JÚLII KUČEROVEJ**. S úctou a hlbokou vďakou na ňu spomína jej 8 žijúcich detí s rodinami.
Prosíme vás, kto ste ju poznali, spomínajte na našu mamu s nami v tento deň a tak si spolu uctíme jej pamiatku.

Žiješ a navždy budeš žiť v našich srdciach a spomienkach.
Dňa 18. októbra 2014 uplynie smutné tretie výročie úmrtia manželky, matky a starej mamy **Kataríny Bučkovej**.
S láskou a úctou spomínajú manžel, dcéry a vnúčatá.

S tichou spomienkou k Tvojmu hrobu chodíme, pri plameni sviečky sa za Teba modlíme.
Dňa 30. novembra 2014 si pripomenieme 10. výročie, ako nás navždy opustil náš manžel, otec, starý otec, svokor, brat a švagor **Ján Kučera**.
Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku a modlitbu.
S láskou spomína manželka a deti s rodinami.

Dňa 12. októbra si pripomíname nedožité 81. narodeniny nášho rodáka, čestného občana Valaskej a Brezna prof. MUDr. Jaroslava Simana, CSc., významného lekára, medicínskeho praktika a chirurga, ktorý sa výsledkami svojej práce najmä v oblasti chirurgie navždy zapísal do radu významných osobností domácej i svetovej medicíny. Ako vysokoškolský profesor bol známy aj svojou publikačnou činnosťou. Stal sa hlavným editorom knihy „Princípy chirurgie“, vložil do nej základy, na ktorých budú stavať ďalšie generácie lekárov a zdravotníckych pracovníkov.

Venujme spomienku tomuto vzácnemu lekárovi, ktorý splnil svoje poslanie na zemi. V jeho očiach pacienti vždy videli nádej na ďalší život. V jeho – s úsmevom podávanej ruke – cítili energiu a srdečnosť. Telesné pozostatky spočívajú v jeho rodisku, na valaštianskom cintoríne.

Česť jeho pamiatke.

Danka Králiková

ROZLÚČILI SME SA

Martin Babčan

Pán Martin Babčan sa narodil 19. januára 1993 v Brezne rodičom Gabike a Milanovi Babčanovcom. Už od malička to bol živý a šikovný chlapec, plný energie. Prvý stupeň základného vzdelania ukončil na Základnej škole vo Valaskej a ďalej svoj talent začal rozvíjať v športovej triede pri Základnej škole na Pionierskej ulici v Brezne. Zaujímal sa hlavne o futbal. Hrával za dorast Železiarní Podbrezová, kde začal navštevovať aj Súkromné odborné učilište.

No prišiel rok 2007 a s ním aj ťažká choroba, pre ktorú nemohol pokračovať v štúdiu a ďalej sa venovať futbalu, ktorý mal tak rád. Nasledovalo mnoho odriekaní, veľa smutných, prebdených dní a nocí a urputný boj. Boj, ktorému sa ale Martin nepoddával. Bol stále aktívny. Mal veľa priateľov, s ktorými rád chodil do spoločnosti a aj napriek všetkým ťažkostiam sa rozhodol študovať na Strednej zdravotníckej škole v Banskej Bystrici, kde úspešne ukončil dva ročníky v odbore masér.

Veľkú oporu pri prekonávaní všetkých ťažkostí mal Martin vo svojich rodičoch aj v bratovi Michalovi.
Chuť bolestných sĺz pociťujeme v týchto slovách, najmä ak si ich náležite uvedomíme.

Pán Martin Babčan nás navždy opustil 1. augusta 2014.

Pavel Pajunk

Každý človek hľadá na tomto svete svoj pár. Ak ho nájde, akoby prijal vzácny dar,
pretože našiel svoje doplnenie. Čo mne chýba v tebe mám. Až príde deň, keď jeden z nich sa stratí. Odíde zo spoločného priestoru. Odíde, lebo musí podľa zákona života a smrti. Pokiaľ nás smrť nerozdelí.... Tak si sľubovali. A svoj sľub čestne dodržali.
Pavel Pajunk sa narodil 9. apríla 1947 v Liptovskom Mikuláši. S manželkou Jolanou vychovali 2 deti syna Petra a dcéru Martu. Pracoval v Zlievárni Hronec.

Dňa 2. septembra 2014 vo veku 67 rokov sa dopísala kniha jeho života.

Marcela Morávková

Dlhá je cesta medzi začiatkom a koncom, medzi prvým nadýchnutím a posledným výdychom. Keď začiatok nájde svoj koniec, vytvorí sa kruh, kruh života uzatvorí smrť.

Pani Marcela Morávková sa narodila 3. mája 1947 v Hronci. Narodila sa rodičom Irene a Ľudovítovi Schüsserovcom v poradí druhá z ich troch detí. Detstvo a mladosť prežívala v spoločnosti svojich rodičov a súrodencov v Hronci i v Brezne. Po ukončení vzdelania sa pani Marcela zamestnala v podniku Mostáreň Brezno, kde pracovala celý svoj produktívny vek vo viacerých pozíciách.

Medzi jej najkrajšie a najdôležitejšie obdobie života patril rok 1960, kedy sa vydala za Dušana Moráveka. Z ich láskou naplneného vzťahu sa postupom času narodili dvaja vytúžení synovia Dušan a Peťo. A tak jej život plynul, v radostiach aj starostiach. Najväčšiu časť života prežila so svojou rodinou tu vo Valaskej, kde mala veľa známych aj priateľov, s ktorými sa stretávala, vzájomne si pomáhali a tešili sa zo života. V roku 2010 pani Marcela Morávková veľmi ochorela, pridružovali sa rôzne choroby, s ktorými statočne bojovala až do posledných dní.
Pani Marcela Morávková zomrela 30. augusta v Banskej Bystrici.

Ján Srnka

Každý z nás putuje za svojím šťastím. Hľadáme ho a nenachádzame, túžime po ňom, naháňame sa za ním a ani si nevšimneme, že to naše šťastie stojí práve teraz vedľa nás. Že ním je naša rodina, priatelia, práca, ktorá nás baví, napĺňa. No často musíme prísť až na konečnú, aby sme si uvedomili, kto, čo bolo naším šťastím a ľutujeme každú premárnenú chvíľu, keď sme si nenašli čas na objatie, vyznanie, vážny rozhovor. Oľutovať to, áno, ale žiaľ, nič viac, opravná skúška sa nekoná.
Pán Ján Srnka sa narodil 23. júna 1950 v Hronci ako tretie dieťa. Vyrastal spolu so svojimi súrodencami: Pavlom, Ľuborom, Jozefom a sestrou Máriou. Základnú školu vychodil v Hronci. Pokračoval v štúdiu v Banskej Štiavnici, kde aj ukončil stredoškolské vzdelanie s maturitou. Pracoval ako technicko- hospodársky pracovník, skladník a taktiež ako horár. Mal rád hru na harmonike, ktorou zabával ľudí a taktiež prírodu, s ktorou bol veľmi úzko spätý. Od mladých rokov bol členom poľovníckeho združenia Gajdoška. Manželstvo uzavrel 17. júna 1972 s manželkou Jarmilou, s ktorou vychovali syna Martina a dcéru Katarínu. Veľmi rád mal svoje vnučky, Stelku a Klaudiku. Bol priateľský a milý človek.

Pán Ján Srnka nás navždy opustil 3.septembra. 2014 vo veku 64 rokov.

Mária Šaríková

Ach človek. Nie si pánom svojho života. Pre každého platí zákon neúplatný. Zákon života a smrti.

Pani Mária Šaríková sa narodila 6. augusta 1929 rodičom Márii a Michalovi Lazorčíkovcom. Detské roky trávila v spoločnosti svojich súrodencov v rodnom meste v Medzilaborciach. Potom prišlo vojnové obdobie. Tieto ťažké roky v nej žiaľ zanechali celoživotnú traumu.

Dôležitým obdobím bol pre ňu rok 1948, ktorý jej priniesol lásku, nový život v novom prostredí, pretože sa presťahovala do Lopeja, kde s manželom pánom Mikulášom Šaríkom začala ich spoločná púť. Určité obdobie bývali aj v Brezne a v roku 1961sa rodinka usídlila vo Valaskej. Postupne sa im narodilo päť detí: Veronika, Ľudmila, Elena, Emil a Katarína. O všetky svoje deti sa pani Mária starala s veľkou láskou a zodpovednosťou. Keď nároky na zabezpečenie vzdelania detí boli vyššie, začala pracovať v Mostárni Brezno ako skladníčka. Pri tejto práci zotrvala až do odchodu do starobného dôchodoku. Rodina bola pre ňu všetkým. Bola jej najväčšou záľubou. Všetky deti, vnúčatá, pravnúčatá i prapravnúčatá dostali svoj podiel jej lásky a pomoci. Vo chvíľach osamelosti našla oporu aj u príjemných a dobrých susedov a priateľov, s ktorými rada trávila popoludnia. Voľný čas si vypĺňala ručnými prácami.

Pani Mária Šaríková nás navždy opustila 13. augusta 2014.

Šarlota Benková

Odchod človeka v nás vyvolá zamyslenie. Len vtedy si uvedomíme cenu života. Začíname si chrániť to, čo je nám najcennejšie. Ale keď svitne nový deň, opäť sa náhlime, riešime každodenné problémy, akoby sme zabudli, že je náš život drahý...

Pani Šarlota Benková sa narodila 4. februára 1920 v Rožňave. Tam u starých rodičov Šikúrových prežila svoje detstvo spolu s jej dvoma súrodencami. Po ukončení základného vzdelania začala chodiť na maďarské gymnázium. No v tom čase Šarlota stretla svoju osudovú lásku a štúdium neukončila. Ako 18-ročná sa vydala a postupne sa je narodilo 8 detí, z toho 7 synov a jedna dcéra. V roku 1947 sa rodinka presťahovala do Dolnej Lehoty, kde si manžel našiel prácu vo Vajskovej. Osud tvrdo zasiahol do rodiny, keď Šarlota ako 41-ročná ostala vdovou. Všetko niesla na svojich pleciach, musela sa zamestnať v Železiarňach Podbrezová, kde pracovala ako robotníčka pri peci až do dôchodku. No ani v dôchodku nezaháľala, zamestnala sa v obchode ovocia - zeleniny ako predavačka. Takto sa veľmi snažila pomôcť svojej rozvetvenej rodine. Doma zase rada a veľa vyšívala. Svoju myseľ si cibrila lúštením krížoviek.

Pani Šarlota Benková nás navždy opustila 18. septembra 2014.

Ján Kúr

Každé lúčenie je smutné, o to smutnejšie, keď je to lúčenie posledné... Dnes sa bolesť rozpúšťa ako soľ v pohári vody, stáva sa neviditeľnou a predsa je tu prítomná. Nebuďte sami s ňou. Prijmite nami podávanú ruku, ktorá sníme z tejto ťarchy – hoci len nitku z čierneho rubáša...

Ján sa narodil 13. februára 1954 v Banskej Bystrici. Detstvo a prvé roky dospievania prežil v Ponikách. Potom sa spoznal s Vierou Berinštetovou, ktorú si 20. októbra v roku 1973 zobral za manželku. Z ich veľkej lásky sa postupne narodilo päť detí. Aby sa Ján vedel o svoju rodinku postarať, pracoval v rôznych pozíciách v bani, staral sa o zvieratá či vykonával činnosť na železnici. No tak ako čas plynul, ťažko ochorel a s týmto zhoršeným stavom bojoval celých 11 rokov.

Vo voľných chvíľach chodieval na huby, rád sa prechádzal a aj napriek chorobe ochotne pomáhal ľuďom v hore.

Pán Ján Kúr nás navždy opustil 18. septembra 2014.

Oláh Ľudovít

Každý ráta svoje dni, netušiac, kedy sa minú.
Nevieme, kedy posledný vystúpi na hladinu.
Koľko trampôt si odnáša a koľko krásnych chvíľ!
Akoby iba odišiel na výlet do neznáma...
Veď každý ho mal rád, kto vedľa neho žil.

Pán Ľudovít Oláh sa narodil 7. júla1973. Po ukončení základného vzdelania ďalej pokračoval v učení sa Piesku, kde sa vyučil za strojného zámočníka. Už od malička bol pracovitý, takže mu práca nebola cudzia. Určitý čas pracoval v Čechách, no naposledy na betonárke Piesok.

Pán Ľudovít Oláh bol veľmi kamarátsky. Prežil 17 rokov so svojou ženou a s láskou sa staral o svoje štyri deti. Prežil obdobie lásky, šťastia, ale prišli aj chvíle smútku, trápenia.

A nakoniec sa film zvaný Život nečakane pretrhol 20.septembra 2014.

Františka Badinková

Človek, ktorý je, alebo bol dlhé roky spätý s prírodou, je zdravší a veselší. Príroda nám poskytuje všetko, čo potrebujeme pre život. Nezištne nám dáva svoje dary a šťastný je ten, kto ich nepremárni, ale ich vďačne využíva. Ľudia skôr narodení si priniesli cit pre prírodu, čo im dávalo silu žiť s ňou v harmónii. Moderný človek dneška tento cit v sebe potlačil a berie z nej necitlivo viac, ako potrebuje...
Pani Františka Badinková sa narodila 31. Marca 1921 v Hriňovej, v robotníckej rodineJozefa a Marty Badinkovej, rodenej Kulichovej, ako druhé dieťa z ôsmich súrodencov. Detstvo prežila v rodnej obci, kde navštevovala obecnú školu. Ako 16 – ročná išla za prácou do Čiech, kde pracovala v poľnohospodárstve u veľkostatkárov. Odtiaľ odišla pracovať do Nemecka, kde prežila väčšiu časť II. sv. vojny. Po návrate sa vydala za Imricha Badinku, s ktorým vychovali tri deti: Gitu, Štefana a Evu. V roku 1962 sa rodina presťahovala do Hronca, kde začali hospodáriť na pôde. V roku 1998 sa presťahovali do bytového domu vo Valaskej.

Napriek ťažkému životu sa dožila v dobrom zdraví 93. rokov. S pani Františkou Badinkovou sme sa navždy rozlúčili 21. septembra 2014.

Irena Miklošová

Do večnosti odchádzaš si spať,
plače každý, kto ťa mal rád.
Odchádzaš od nás, my ostávame v žiali,
no vždy budeš žiť v srdciach tých,
ktorí ťa milovali.

Pani Irena Miklošová, rodená Báraniová sa narodila 8. októbra 1932 v Trnave. Jej detstvo bolo ťažké, musela ťažko pracovať a prebíjať sa životom. Vychodila 8 tried základnej školy a potom sa na Piesku vyučila za sústružníčku. Zamestnala sa v Železiarňach v Podbrezovej , kde sa zoznámila aj so svojím budúcim manželom Jozefom. V apríli 1956 uzavreli manželstvo a postupne sa im narodili dcéra Božena a synovia Dušan a Jozef. Po narodení syna Jozefa začala pracovať na píle – Štiavničke, kde pracovala až do odchodu do dôchodku. Ako dôchodkyňa sa venovala rodine, záhradke a s priateľkami pravidelne chodila do kostola na sväté omše. Zúčastňovala sa podujatí, ktoré organizovala JDS vo Valaskej. Bola milá a priateľská.

Pani Irena Miklošová zomrela 26. septembra 2014 v breznianskej nemocnici.

Voľné chvíle športovo

Po letných, upršaných prázdninách nastal čas, kedy deti ale aj dospelí vkĺzli do každodenných povinností. Dni sa nám budú pomaly skracovať, večery predlžovať, a preto môžeme svoj voľný čas tráviť v zrekonštruovanej miestnosti v materskej časti obce v budove Klubu dôchodcov v suteréne. Jeden z priestorov sa zmenil na pingpongovú miestnosť, kde predtým bol sklad uhlia. Ďakujeme za finančnú podporu obecnému úradu, šikovným rukám Mariana Nováka, Juraja Uhrina a našim ženičkám, ktoré nám pomohli túto miestnosť zútulniť.

V prípade záujmu sa informujte u p. Mariana Nováka.

Text, foto: M. Krupa

Dňa 6.9.2014 sa uskutočnil 2. ročník hokejbalového turnaja „ SUMMER CUP VALASKÁ", ktorý sa uskutočnil vo Valaskej za účasti šiestich družstiev. Turnaja sa zúčastnili tieto družstvá: Wanderers Valaská A, Slovan Valaská, Victors Podbrezová, Damix Brezno, Wanderers Valaská B, Blovci Valaská. Turnajový systém rozdelil šesť mužstiev do dvoch trojčlenných skupín. Víťazi skupín postúpili priamo do semifinále a ostatné mužstvá zohrali medzi sebou play – off o postup do semifinále. V prípade nerozhodného výsledku v riadnom hracom čase /2x10 min/, Nasledovali samostatné nájazdy.

VÝSLEDKY:

Skupinová časť:

Skupina A

1. Damix Brezno 2 2 0 0 - 6 bodov
2. Wanderers Valaská B 2 0 1 0 - 1 bod.
3. Victors Podbrezová 2 0 1 0 - 1 bod.

Skupina B

1. Slovan Valaská 2 2 0 0 - 6 bodov
2. Wanderers A 2 1 0 1 - 3 body
3. Blovci Valaská 2 0 0 2 - 0 bodov

Semifinále turnaja:

Wanderers Valaská A : Damix Brezno 2:7

Slovan Valaská : Wanderers Valaská B 5:4

O 3 miesto: Wanderers Valaská A : Wanderers Valaská B 2:4

FINÁLE : Slovan Valaská : Damix Brezno 3 : 0

Zostava víťazného mužstva: Sveťo Slivka, Paľo Molčan, Števo Ďuriš, Jano Valigura, Števo Šimko, Raďo Mojžiš, Matúš Kocka, Rišo Mydlo.

Celkové poradie turnaja:

1. Slovan Valaská
2. Damix Brezno
3. Wanderers Valaská B
4. Wanderers Valaská A
5. Victors Podbrezová
6. Blovci Valaská

Poďakovanie patrí sponzorom: Moje potraviny - Marek Poliak, OcÚ Valaská. Za vynikajúci guľáš patrí poďakovanie Jankovi Badinkovi a tiež organizátorom turnaja, ktorí zabezpečili bezproblémový chod turnaja.

Dušan Blahút

Nohejbalový turnaj

Dňa 13.09.2014 sa uskutočnil 3. ročník Nohejbalového turnaja Valaská 2014, ktorý sa uskutočnil vo Valaskej za účasti piatich družstiev. Turnaja sa zúčastnili tieto družstvá: Blahútovci, Šnejtovci, Oboňovci, Patrášovci, Heľpa. Turnaj sa hral v jednej päťčlennej skupine systémom každý s každým na dva víťazné sety, každý set do jedenásť bodov.

Výsledky :

Blahútovci : Oboňovci	2:0	Šnejtovci : Heľpa	2:0
Patrášovci : Šnejtovci	0:2	Blahútovci : Šnejtovci	2:1
Patrášovci : Heľpa	0:2	Oboňovci : Patrášovci	2:0
Heľpa : Blahútovci	0:2	Oboňovci : Heľpa	0:2
Blahútovci : Patrášovci	2:0	Šnejtovci : Oboňovci	2:1

1. BLAHÚTOVCI 4 12 BODOV
2. ŠNEJTOVCI 9 BODOV
3. HEĽPA 6 BODOV
4. OBOŇOVCI 3 BODY
5. PATRÁŠOVCI 0 BODOV

Víťazom turnaja sa stalo družstvo Blahútovci / Dušan Blahút, Štefan Ďuriš, Lukáš Valigura/. Druhé miesto obsadilo družstvo Šnejtovci /Roland Šnejt, Oliver Šnejt, Ľubo Cibuľa/. Tretie miesto obsadilo družstvo Heľpa /Miki Kukuľa, Cyril Mihniak, Jozef Filo/. Štvrté miesto obsadilo družstvo Oboňovci /Robo Oboňa, Robo Karcel/. Piate miesto obsadilo družstvo Patrášovci /Robo Patráš, Peter Turoň, Majo Boroš/.

POĎAKOVANIE patrí sponzorom: OcÚ Valaská, Hostinec Blahút /p. Oľga Blahútová/, Moje Potraviny /Marek Poliak/, PE TRANS /Roland Šnejt/, BM – RENOS /Dušan Blahút/ za vynikajúci guľáš patrí vďaka Vladovi Molčanovi a tiež organizátorom turnaja, ktorí zabezpečili bezproblémový chod turnaja.

Dušan Blahút

Valaštiansky hlásnik, Obecný úrad Valaská, Nám. 1. mája 460-8, Valaská 976 46. Redakčná rada: Monika Senčeková, Mgr. Milena Fábryová, Mgr. Štefánia Piliarová, Mgr. Adriana Bundová, Danka Králiková, korektúra Mgr. Anna Pisárová. Grafická úprava: Ivor Páleník - I.P.PRESS Brezno. Kontakt: tel. 6711509, email: dankakralikova@sanynet.sk. Obecné noviny Valaštiansky hlásnik boli zaregistrované na OÚ v Brezne 5.9.2003, evidenčné číslo: EV 2832/08, ISSN 1338-9599, IČO vydavateľa: 313904. Uzávierka budúceho čísla je 31. januára 2015.